

VÁROSTERV

BARLANGKUTATÓ CSOPORTJA

NAPLÓ

102/1

A MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULATNAK

BUDAPEST, 1960 FEBRUÁR HÓ 3.

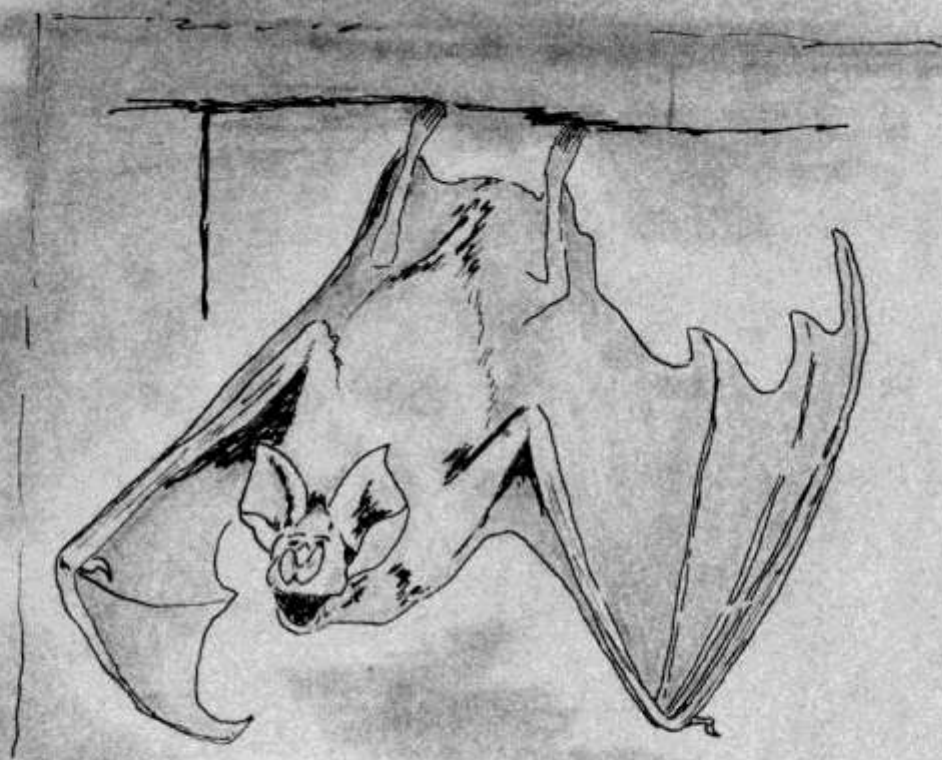
Cs. Némó

É. M. VÁROSÉPÍTÉSI TERVEZŐ VÁLLALAT

„Építők” Sportkörének
Barlangkutató Csoportja

VÁROSTERV
"ÉPITŐK" SPORTKÖRE
BARLANGKUTATÓ CSOPORTJA

NAPLÓ 1959

A VÁROSTERV barlangkutató csoportjának 1959. évi naplója.

Összeállította:

Csók Rénó.

A naplót vezette:

Barabás Zoltán
Csók Rénó
Fodor József
Hamerli György
Puskás Erzsébet

A rajzokat készítette:

Bornonissza Tiborné
Csók Rénó
Fodor József
Gábor György
Hamerli György
Somfai István

A fényképfelvételeket készítette:

Csók Rénó
Fodor József
Spléry Gáborné

Gépolto:

Puskás Józsefné

Készült 11 példányban az ÁÉTV sokszorosítójában az
É.M. VÁROSTERV igazgatójának engedélye alapján.

Előszó.

Legyen ez a napló az 1959. évi munkánk tükrö és dokumentuma mindazok számára, akik erőfeszítéseinket nem kísérték, vagy nem kísérelték figyelemmel. Legyen ez a napló a VÁROSTERV barlangkutató csoportjának egy újabb megemlékezése, ahol az egyén a kollektívába törpül és a kollektíva az egyén lehetőségeinek kimagasló szféráját nyújtja.

Dacoltunk és továbbra is dacolunk a természettel és egymás után győzünk az utunkban álló sziklatömbök, agyagdagók és összességük felett. Így jutottunk el odáig, hogy feltártuk a Látóhegyi "Építők" Barlangot, ahol előttünk ember még soha sen járt. Csak a legmerészebb álomban lehetett feltételezni a barlang létezését, amiben többségünk nem kételkedett.

A VÁROSTERV barlangkutató csoport hidrotermális barlangkutatócélú tudatosság vezérelte és vezérli most is, ami a speleológiában forradalmat jelent. Büszkék vagyunk arra, hogy éppen mi tettük meg ezt az első lépést, mely nemcsak hazai, de világviszonylatban is egyedülálló.

Eredményeink ez évben még nem teljesek. Vannak olyan megfigyeléseink, melyeket még itt sen közöltünk. De még ez itt nyilvánosságra hozottak is bizonyításra, megismérlődésre, kiegészítésre és kiértékelésre szorulnak. Bizonyosak vagyunk abban, hogy ez sen fog sokáig várani magára.

Többen elhagytak bennünket, mások viszont csatlakoztak. Aki nálunk végig megállja a helyét, aki itt a homloka veritékét, testének vérért áldozza, azt a Természet bőségesen megjutalmazza egy olyan ólnónyel, amelyben csak a kiváltságosak részesülhetnek. Lehet, hogy rövidesen; lehet, hogy csak hosszú, küzdelmes évek múltán. De meglesz.

Talán egy-egy komolyabb sérülés meghátráltat valamilyenünket, vagy fizikai ereje fogja elhagyni. Esetleg meginnog a bizalma. De aki végig megállja a helyét, az majd büszkén vallhatja, hogy ő: barlangkutató.

Cs.R.

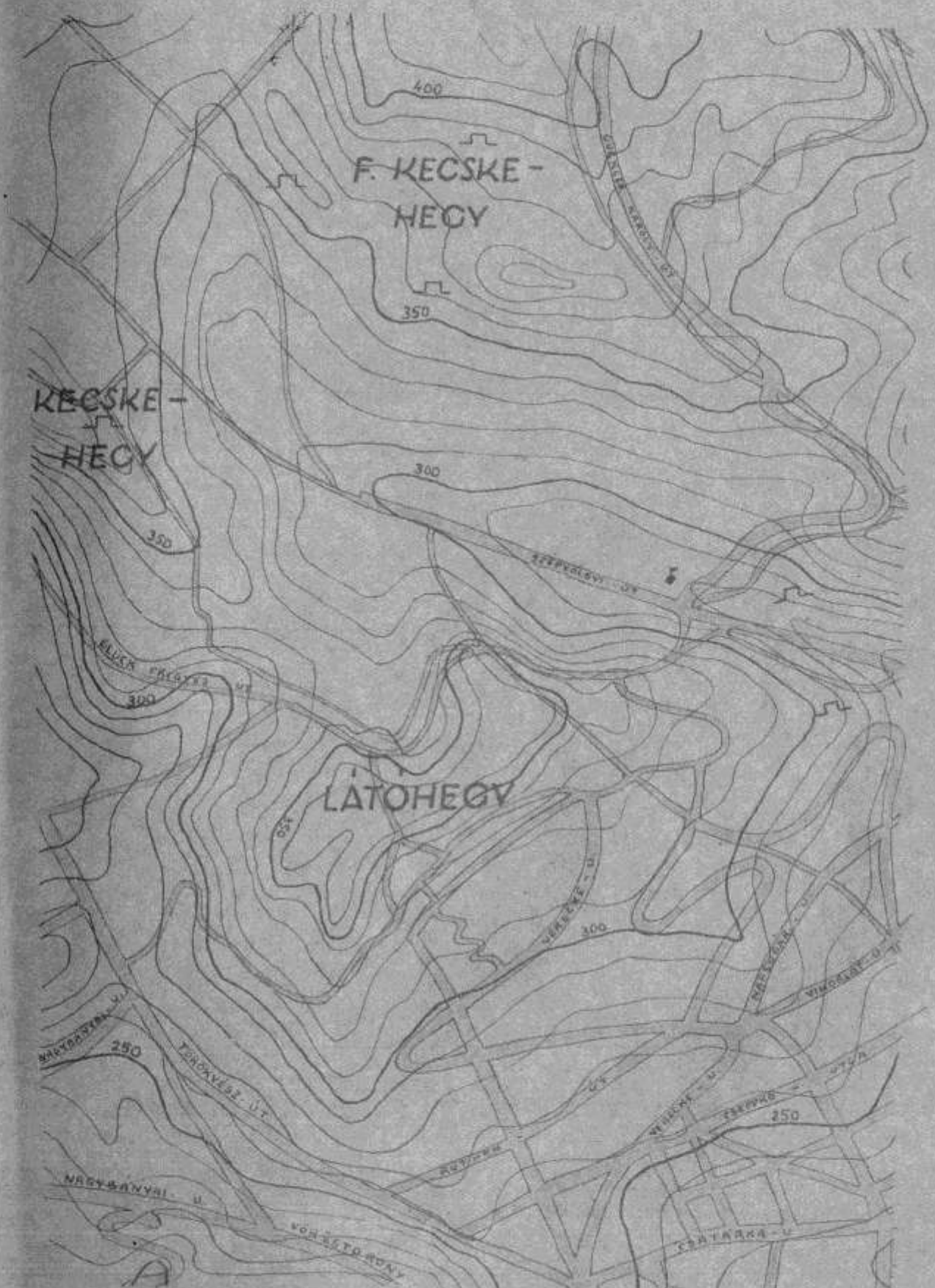
Ez uton mondunk köszönetet mindazoknak, akik közvetlen, vagy közvetve elősegítették és most is elősegítik a VÁROSTERV barlangkutató csoportját abban, hogy forradalmi jelentőségű módszerével megkezdhette a Látóhegyi "Építők" Barlang feltárását és az eredmények tudományos feldolgozását.

Különösképpen köszönet illeti az É.M. Város-terv vezetőségét, pártszervezetét és szak-szervezetét segítségéért az állandó anyagi és technikai nehézségeink leküzdésében, valamint erkölcsi támogatásáért; az [redacted]-ot a robbantá-sok elvégzéséért; az É.M. pártszervezetét tör-nelékszállításunk géposításának megvalósításá-ért; a Főv. II. ker. Vegyipari Vállalatot a gumicsiznák és egyébek adományozásáért.

Végül és nem utolsó sorban köszönet illeti a kutatócsoport minden egyes tagját hősi és kitartó küzdéséért; továbbá a naplóban fel-tüntetett kutatócsoportokat, akik az egymást szükség és lehetőség szerint segítő önkéntes kezdeményezés szellemében siettek segítségünk-re, ha rájuk szorultunk.

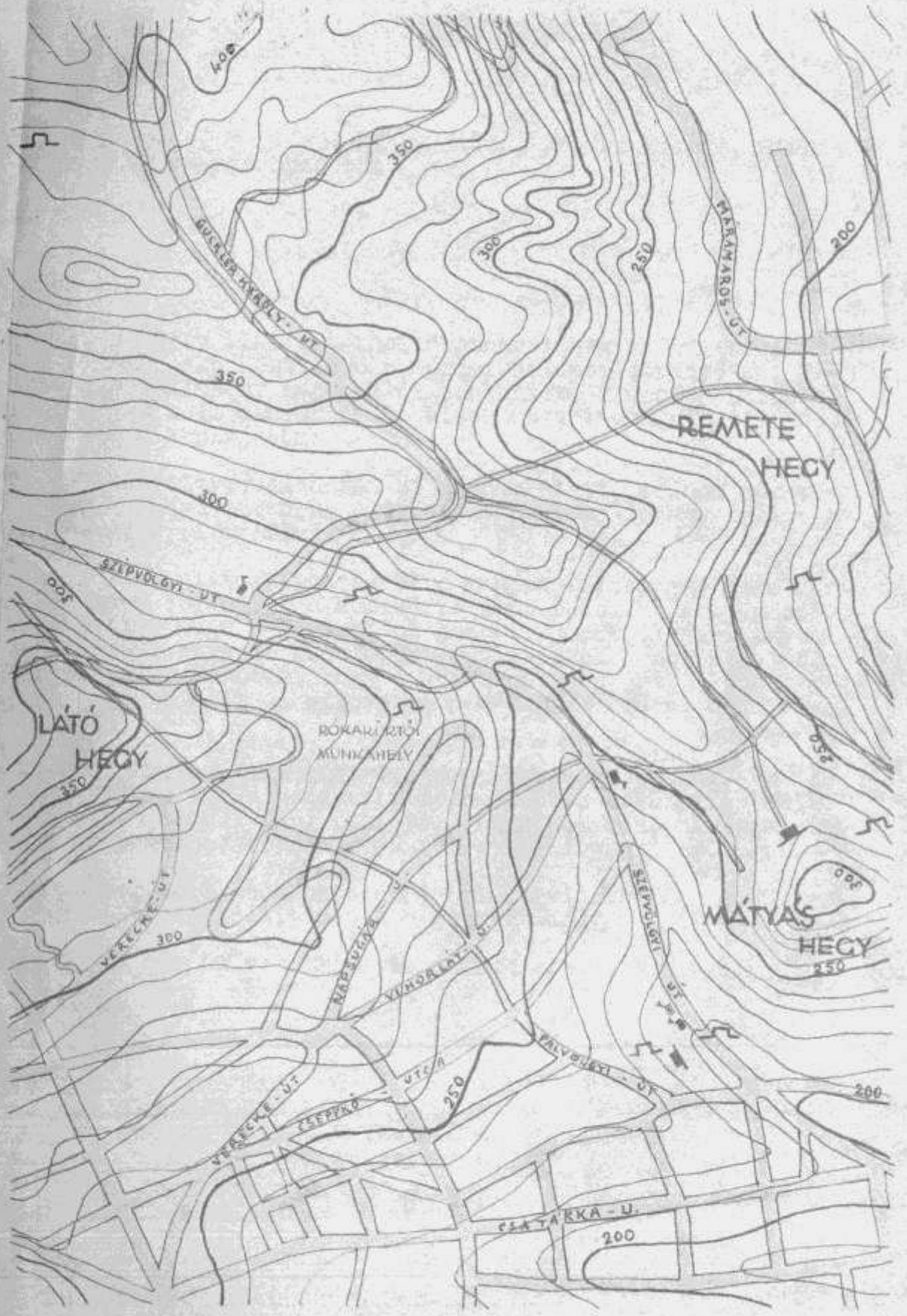
A VÁROSTERV BARLANGKUTATÓ CSOPORTJÁNAK
KUTATÁSI TERÜLETE A BUDAI HEGYEK BEN.

M = 1: 10,000

M = 1:10.000

1959. január hó 4.

Jelen: Bakity Ede, Csók Rómó, Kiss Attila, Magács Károly, Oláh Miklós és Puskás Erzsébet.

Lótszám: 6 fő.

Lássuk, hogy 1959. év első kutatási napunkról hogyan vélekedik egy olyan valaki, aki közeledve az erdei hólepte ösvényeken, főleg-méddig kívülállóként megszemlél bennünket. E vendég Barabás Zoltán, akit nem kell bemutatnunk, hiszen tavalyról már jól ismerjük. Ez áll a naplójában:

Ma súlyos tüdőmirigygyulladásom és náthám miatt, sajnos nem vehettem részt a munkálatokban. A többiek továbbra is a vaspálya építésével vannak elfoglalva.

D.u: 2 óra felé meglátogattam őket: a fagyos északi szélben, dermedten, átfagyva dolgoztak a Rókaúrtó előterében. A fenyőgerendákat hántották le, majd a Feri által hozott fűrészt olajjal egytől-egyik átnázolták, hogy az esetleges nedvességtől a beépítés után el ne korhadjanak. Remélem, hogy a sok szenvedés és fáradtság meghozza majd a gyümölcsöt és sikeresen meg tudjuk oldani majd a nehéz feladatot.

Még hátra van a vaskoosi megépítése és a gerendák cementbe való beágyazása, ami az egész szerkezetet legalább 2 évre szilárdá és biztonságossá teszi. Bár, tekintve, hogy tél van, nincs kizárva az, hogy a betonozást csak majd tavasszal fogjuk elvégezni.

Mindenképpen meg kell azonban oldani a legrövidebb időn belül az anyag és tőrnelők elszállításának a gépesítését.

Remélem, hogy 2 hét múlva már én is a fiuk között lehetek.

XXX

1959 január hó 11.

Jelen: Csók, Bakity E., Puskás, Kiss A., Viszt és Magács.

Létszám: 6 fő.

Az öltözőnk előtt ma cca 1/2 m-es hótorlasz akadályozta a bejutást. Ezt eltekerátva oda szerencsésen bejutottunk.

Refurónk nem volt, ami a függőpálya továbbbszereléséhez kellett volna. Tehát a programot megváltoztatva elhatároztuk, hogy Csók R. lekásáról elhozzuk azt a 4 pár gumicsizmát, amit a héten ajándékba kaptunk a Főv. II. ker. Vegyesipari Vállalatától és átfésüljük a terepet. Ő viszont 38 fokos lázzal jött ki, tehát hazaküldtük lefeküdni. Vele ment Puskás E., hogy a csizmákat elszállítsa. Kb 12-re ért vissza.

Gyorsan felöltöztünk és összeállítottuk az átfésülendő területek sorrendjét:

- 1./ Franciabánya és a felette levő fenyves;
- 2./ Miklós-kürtő és környéke;
- 3./ Orgonakürtő és a kőbánya felső szintje;
- 4./ F. Kecskehegyi repedés és környék.

- 1./ A Róka-kürtőhöz térdig érő hóban jutottunk el. Bejáratánál cca 1/2 m-es hóréteget találtunk, amit sürgősen el kellene takarítani, mert olvadásnál befolyyna a munkahelyre. A fenyvesben láncba állva a lehetőséghez képest átfésültük a terepet. Kiss és Puskás, kik a kőbánya szélén haladtak, a kürtőtől Ny-ra kisebb-nagyobb [redacted] találtak. Egyik hely szükség esetén bontásra is alkalmas. Nevezettek a Miklós-kürtő felé haladtukban a szerpentinut mellett, a tavalyi helyen, szintén találtak [redacted]. A padlásöltözőtől a M.kürtő felé vezető ösvény egy barackfa mellett torkollik a kék jelzésű sétautba. Innen visszanezve S betű alsó felére emlékeztető kanyart ír le az ut. Ezen a részen található a [redacted]. A barackfával szemben, a M.kürtő felé eső oldalon, az uttól kb. 5-6 m-re is van egy [redacted] terület. Itt esetleg lehet bontani.
 - 2./ A Miklós-kürtőnél mindent rendben találtunk. É-i oldalán [redacted]. Környékét átfésültük: semmi említésre méltó. A kilátótól ÉK-i irányban levő dulásnál [redacted] észleltünk. / Magács, Viszt, Bakity /. Innen toronyirányt, sokszor derékig érő hóban az Orgonakürtő felé indultunk. A Látóhegy Ny-i oldalán levő sziklás résznél a hasadékok mellett mindenütt [redacted]. Bontásra alkalmas hely nincs.
 - 3./ Az Orgonakürtőt a Kecskehegyen vezető kitaposott uton közelítettük meg. A kőfejtőben combig érő hó. A kürtő előtt felhalmozott törmelék között igen tekintélyes [redacted] bukkantunk és a kürtőtől jobbra eső fal mellett is végig [redacted] a hasadék mentén, míg balra csak egy-két [redacted].
- Mivel csizmaszáron felül érő hóban gyalogoltunk már kb. 2 1/2 órája, csizmánkba befolyt a megolvadt hólé és nadrágunk teljesen átázott. Mit tegadjuk, a szokatlan megerőltetés kifárasztott bennünket miéért elhatároztuk, hogy a hátramaradt területeket máskor fogjuk átkutatni. A lefolytatott vizsgálat részben így is eredményes.

Az öltözőben két órai száritkozás után hezamentünk.

1959. január hó 18.

Jelen: Csók, Bakity, Magács, Oláh, Puskás és Viszt;

Létszám: 6 fő.

1959. január hó 25.

Jelen: Csók, Kiss, Magács, Oláh, Puskás és Viszt;

Létszám: 6 fő.

Sajnos e két kutatónapra vonatkozó adatok elvesztek. Mint utóbb is láthatjuk, a Miklóskürtőnél dolgoztunk, ahol ismeretlen hóhérok visszahajigálták a már általunk egyszer kihordott törmelékrengeteget; úgy hogy ismét el kell végezni a kürtő kitisztítását.

Valószínűleg a hideg nem kimélt egyikünket sem. Hó volt elég bőven; amit felhasználtunk saját szórakozásunkra, és még arról is ábrándoztunk, hogy milyen jó lenne visszafelé kihasználni a lejtős terepet arra, hogy szánkón-szállítsuk öltözönkbe szerszámainkat, meg - saját magunkat.

De lapozzunk egyet és nézzük, hogy valójában mi történt?

1959 február hó 1.

Jelen: Csók, Puskás, Kiss A. és Bakity E.

Létszám: 4 fő.

A mai nap folyamán a Miklóskürtőben levő törmelék kihordását folytattuk.

Ez a munkahely a szerpentin-ut mentén kb 1/2 órányira van az öltözőnktől.. A meglehetősen hosszú gyaloglás megrövidítésére Kiss A. talált egy eléggé elhanyagolt ösvényt. Ezt, szükség esetén megtisztítjuk a benőtt ágaktól.

Elhátároztuk, hogy ezen a vasárnapon befejezzük a törmelék kihordását, mert rövidesen robbantatnunk kell. Ennek érdekében a lehető legnagyobb iramban dolgoztunk.

1/2 5 után már sötétedni kezdett, de a kürtő még mindig nem volt tiszta. Az utolsó hajrában Kiss Attila szédületes gyorsasággal töltötte a vödröket, Csók Rémo pedig hátborzongató sebességgel húzta fel csigán a himbálódzó, kisebb-nagyobb kövekkel megrakott vödröket. Bizony megesett, hogy egy-két kisebb darab visszahullott.

Amikor pedig megérkezett, illetve felérkezett az utolsó szállítmány, már 5 óra 5 perc volt.

Kissé fáradtan, de elégedetten szedtük össze szerszámainkat az esti félsötétben, mert elvégeztük azt, amit mára kitűztünk magunk elé.

1959 február hó 8.

Jelen: Csók és Puskás.

Létszám: 2 fő.

A Miszaki Egyetem barlangkutató csoportjának vezetője - Maucha László - és két tagja jött fel velünk az öltözőbe. Előző napon történt megállapodás értelmében néhány szerszámot adtunk nekik kölcsön a mai napra, hogy a Pitypang-u. egyik sarkánál mélyített 18 m-es kutatóaknájukat visszatemessék. Ugyanis nincs idejük ott dolgozni s a környék lakossága panaszt emelt, hogy az akna ott tátong és esetleg valaki beleeshet.

A szerszámokat,

4 rohamásót,
1 csákányt,
2 kötelet és
1 fejszét

este hiánytalanul visszaadták.

A Miklós-kürtő folytatását elzáró ferde kőbe egy robbantólyukat telepítettünk. A héten lesz robbantás.

Furás közben megpihentünk és azalatt az idő alatt huzat után kutattunk. A közmondás is azt tartja: aki keres, az talál. Addig-addig kapargattuk a kürtő falának és a sira ferde kőnek találkozásánál az apró törmeléket, míg huzatot éreztünk. Kicsi, az igaz, de huzat. Így már szegény fázó barlangkutatóknak mindjárt több kedve van még egy furáshoz is.

1959 február hó 12.

Jelen: Csók, Kiss A., Puskás, Viszt és Sőrés Dezső.

Létszám: 5 fő.

Robbantómester: [REDACTED]

A gépkocsi az öltözőhöz jött fel, ott felpakoltuk az állványt, szerszámokat s mi is felszálltunk. Együtt közelítettük meg a Miklóskürtöt.

A robbantómester megnézte a helyet és felvilágosított, hogy ilyen sima felület eredményes megbontásához több és mélyebb lyukra van szüksége. Ennek ellenére a múlt vasárnap elkészített lyuk felhasználásával megkísérelte szétrobbentani a ferde követ.

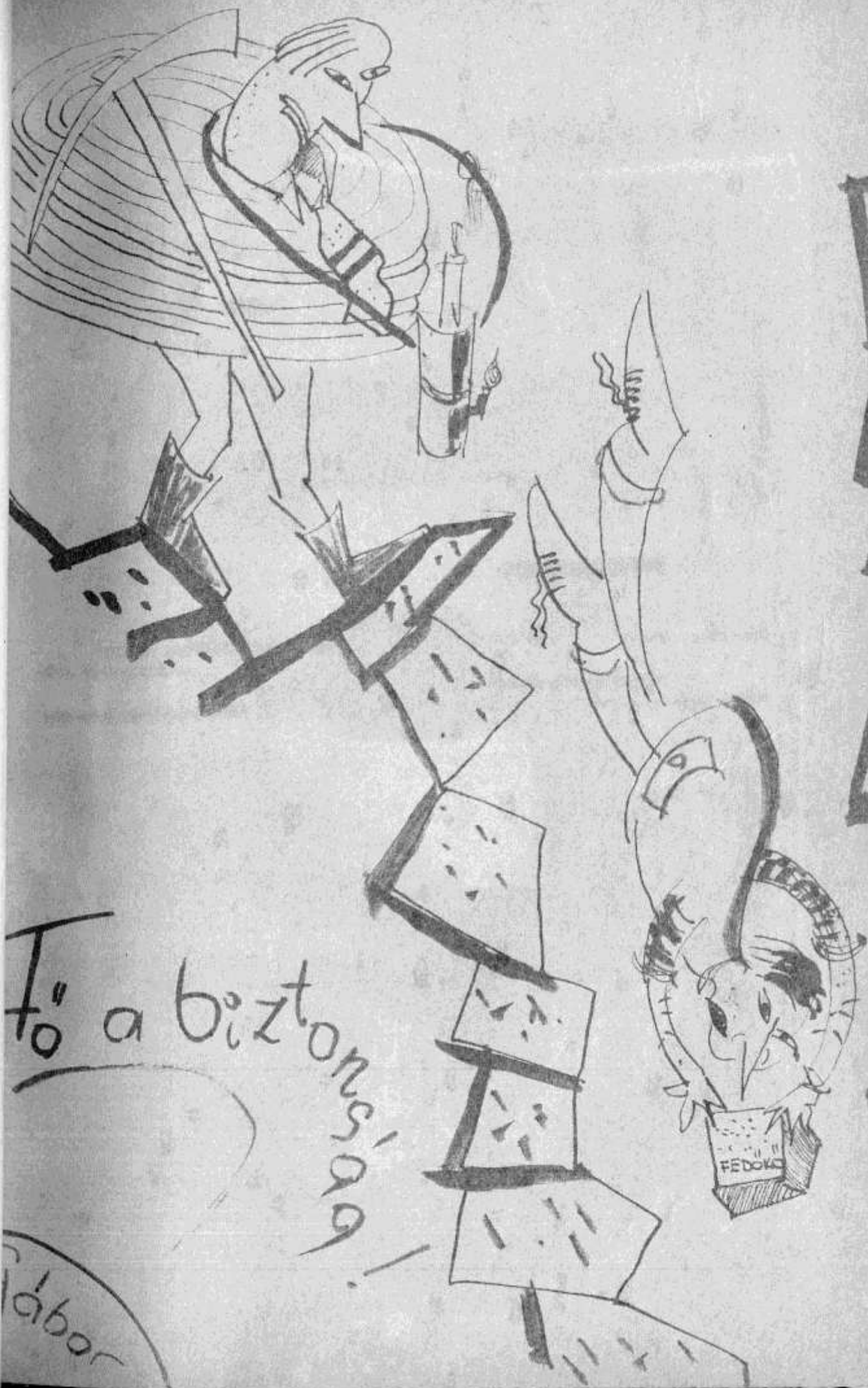
A vasárnap talált huzatos hely körül [REDACTED] volt látható.

Aznap időközben megnéztük a szerpentin-ut mellett elhelyezkedő [REDACTED]. A jelenség megvolt. [REDACTED], a hőmérséklet viszont -5 és -8 C^o körül mozgott. Azon a területen, ahol máskor [REDACTED] most [REDACTED] látszott, amelyet keskeny [REDACTED] vett körül.

A Miklóskürtőre visszatérve: 5 robbantás történt; a felhasznált anyag 10 kg paxit. A robbantások után mindig megtisztítottuk a kürtőt a törmeléktől annak reményében, hogy a következő adag elhelyezéséhez hátha találunk valamilyen repedést. Sajnos ez az, amit a mai nap folyamán hiába kerestünk.

A robbantások eredménye nem sok, a kürtő jelenlegi végpontján azonban most már könnyebben lehet mozogni, szélesebb lett, a ferde kőből pedig egy kb. 30 cm-es réteg vált le.

Reményünk, - hogy a kürtő folytatását még ma megtaláljuk - a robbantások füstjével elszállt. Talán máskor több sikert érünk el.

Tó a biztonsági

dóbor

MIKLÓSKÜRTŐ: ROBBANTÁS

1959 február hó 15.

Jelen: Csók, Bakity, Puskás, Kiss A. és Magács.

Létszám: 5 fő.

Ma a Rókakürtői kutatóágban dolgoztunk. Csók Rémo elgondolása alapján a 43 sz. Építőipari vállalatnál kölcsönkapott alumínium csöveket használtuk fel a kürtőben a törmelék kiszállítására szolgáló függőpálya építésére.

Az egyik csövet a Műterem és a Kövek Pihenője között helyeztük el, a 3,5 m-est a kürtő felső, hosszabb szakaszában állítottuk fel egy keresztgerendához erősítve. A csöveken egy-egy vaskerika segítségével huzzuk fel a vödröket.

A szerkezet összeállításával elég sok időt eltöltöttünk, úgy-hogy a törmeléknek csak kis hányadát bírtuk kiszállítani.

A munka befejeztével a függőpályákat leszereltük s visszavittük az öltözőbe.

A szerkezet még nem tökéletes, de máris hasznát vettük.

1959. február hó 22.

Jelen: Barabás, Csók, Görgényi, Kiss A., Puskás és Viszt.

Létszám: 6 fő.

Vendég: Oláh Miklós.

Ma reggel Sőrés Dezső bemutatta Görgényi István sporttársat, aki szeretne csoportunk tagjai közé tartozni. Ezt azzal bizonyította, hogy már első nap tevékenyen résztvett kutató-táró munkánkban.

Ezen a napon folytattuk a törmelék kiszállítást a Múteremből. Az újra felállított függőpálya felső, hosszabb szakaszát csak rövid ideig tudtuk igénybe venni. Ugyanis a cső ezen a részen cca 45-50°-os lejtőt képez és a megterhelt karikát a fellépő surlódás következtében nehezebb volt felhuzni, mint 1-2 métert mászni a Kürtőben tele vödörrel. E felső szakaszon tehát leszereltük a pályát és az 5.5 m-es Kürtőben két kutató szállította fel a vödröket.

Délután 3 órakor Barabás hazament, tehát a rakodásra, a 9 m-es Kürtőre és a 4-5 m hosszú, vízszintes felszíni szakaszra öten maradtunk. A megerősítő munka és az egyre erősödő hideg szél miatt 4 órakor mi is abba hagytuk a törmelék kihordását.

A pályát szétszerelve az öltözőbe szállítottuk.

1959. március hó 1.

Jelen: Csók, Puskás, Barabás, Görgényi, Kiss A., Szabó és Viszt.

Létszám: 7 fő.

Már mult vasárnap azon törtük a fejünket, hogy milyen szerkezet volna alkalmas a teher szállítására a 80° lejtésű pályaszekeszon a karikahelyett. Még az nap este Csók Rémo és Bokody Gyula megterveztek egy görgős futószerkezetet, melyet még a hét folyamán Csók el is készített. Nekünk ma már csak annyi volt a feladatunk, hogy örömmel üdvözljük szerszámaink között ez új típusú vödörfelvonót és sürgősen felavassuk. S mivel mindennek szeretünk valami nevet adni, Szabó Tibor sporttársunk tiszteletére - ki hosszas távollét után ma újra megjelent körünkben - Tibor-pótlónak, röviden "Tibinek" kereszteltük. Az az érzésünk, hogy minél hosszabb lesz a kutatóág, annál több "Tibire" lesz szükségünk. Ugyanis könnyebb tiz "Tibit" csináltatni, mint egy új tagot beszervezni.

A "Tibi" remekül működött, segítségével a még lent maradt törmeléket egy-kettőre felszállítottuk a Múteremből.

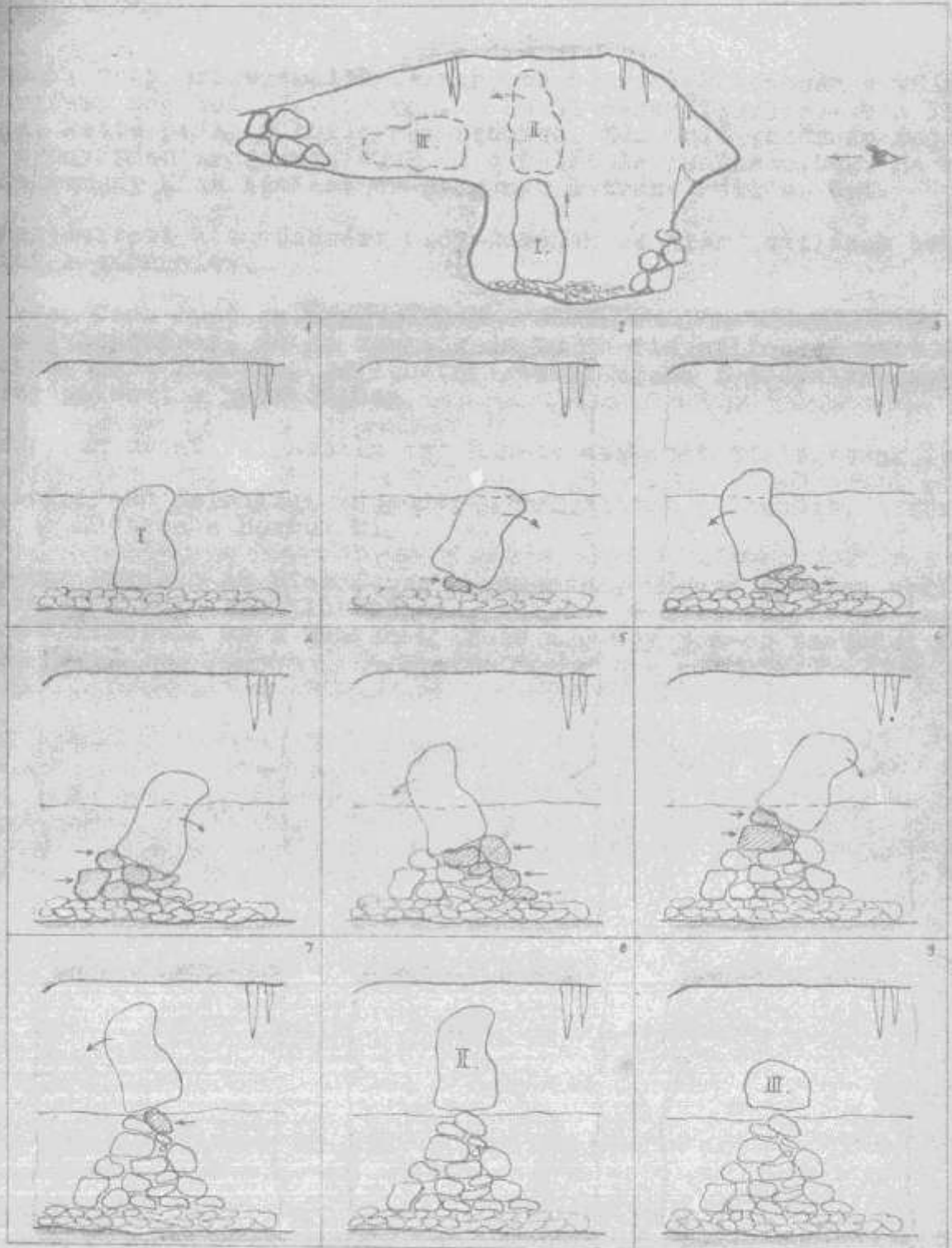
Még a Kelcit folyosó bontásának folytatására is maradt időnk. 1 méterrel megint hosszabb lett a kutatóág.

Délelőtt folyamán egy három fiuból álló kis csoport igen nagy érdeklődéssel szemlélte munkánkat. Egyik fiu, Kis János, be is állt segíteni és megígérte, hogy következő alkalommal is eljön.

Ma már gyönyörű tavaszi napsütésben és melegben volt részünk. Mindannyian a nyári szombat estéket emlegettük, Attila egész este "sátor-szagot" érzett, öltözön kívül tartózkodtunk legtöbbit, s ami a legfontosabb, Attila kint mosdott a kerti csapnál. Külső szemlélő a téli mosakodások alkalmával nyugodtan nézhette volna öltözönket kacsaszatónak. Ugye Attila?

KÖEMELÉS

KAVICSALÁDUCOLÁSSAL
(KISS ATTILA KUTATÓ OTLETE)

1959. március hó 8.

Jelen: Barabás, Csók, Kiss A., Kiss János és Puskás Erzsébet.

Létszám: 5 fő.

Rájöttünk, hogy szerszámaink legnagyobb részét, különösen a vödörket sürgősen meg kell javítanunk. 6 közül 5-nek foszlányokban lóg az alja, kettő pedig fülhiányban szenved. Már mult vasárnap reggel egyet gyönyörűen megfenekeltünk és a fülét is rendbehoztuk. Ha hamar tönkremegy Kiss Attilát és Görgényi Istvánt kell szidni.

A ma megjavított két vödörért Csók Rémónak és Kiss Attilának kell vállalni a garanciát.

Mult héten Csók Rémó az [REDACTED] 60 fm állványcsövet, 20 db csuklós és 20 db fix bilincset vett át a kutatócsoport részére. Ez lehetővé teszi újabb függőpálya szakaszok megépítését a kutatóágban.

Ma a műterem utáni folyosóban egy 6 m-es szakaszt állítottunk fel.

A Kalcitfolyosó jelenlegi végpontján folytattuk a bontást, a törmelék a Műterembe került ki.

D.u. 3-kor Barabás és Kiss János hazamentek. Hárman kevesen voltunk bontásra és a törmelék kihordására, ezért a 6 m-es pályát végleges helyére állítottuk és a munkahely felé még egy 3 m-es szakaszt építettünk be.

1959. március hó 13 /péntek/.

Jelen: Oláh Miklós és Viszt Ferenc.

Létszám: 2 fő.

Oláh Miki vállalta e nap eseményeinek a megírását, de még mindig adós vele. Akit pedig különösebben érdekel, hogy milyen munkát végeztek, úgy ebben az ügyben őt kell felkeresnie, hátha még emlékezik rá. /Budapest, IV., Rezi Károly-u.8./

xxx

1959. március hó 15.

Jelen: Bakity, Barabás, Csók, Hemerli, Kics A., Magács, Puskás és Viszt.

Létszám: 8 fő.

A Kalcitfolyosóban felhalmozott agyagot kihordtuk a felszínre. Közben ezt a folyosót is mélyítettük annyira, hogy a függőpályát oda is be lehessen szerelni.

Barabás így számol be: A munkanap végére ez a 6 m. hosszú szakasz néhol már embermagasságúvá mélyült. Itt három kutató dolgozott olyképpen, hogy az első hátrahuzta a kibányászott agyagot mintegy 3 m. hosszan. Onnan a kettős számú kutató ismét hátrább húzta vagy 1.5 méterre hármas számú kutatónak, aki egyúttal, hogy megtette vele az utolsó 1.5 métert a csőpálya kezdetéig: még a vödörberakás is az ő feladata volt, övé volt a munka croszlánrésze. Az első két kutató munkája ezzel szemből állandóan életveszélyes volt az onlás miatt. Feri barátunk egy ízben bizony majdnem meg is járta. Hirtelen onlással jókora két kő nehezedett a fejére a mennyezetről. Az volt a szerencséje, hogy éppen állt és így az egész csupán néhány centiméter magasságból esett rá.

Sajnos még nincs acélsisakunk, de valahonnan csak fogunk kapni.

Barabás ma végezte az első hőméréseket a kutatók különböző pontjain, amit majd kimutatásban foglalkunk össze.

xxx

1959. március hó 21./szombat/

Jelen: Csók, Kiss A., Oláh.

Létszám: 3 fő.

Vendég: Puskás Erzsébet.

Ma felszíni munkával foglalkoztunk. A Rókakürtőből kihordott törmelék és agyag már igen tekintélyes dombot képez a bejárat előtt. Hogy szép is legyen és minél több agyagot tudjunk aránylag kis alapterületen elhelyezni, a bejárat előtt, baloldalt falat húztunk nagy kövekből.

xxx

1959. március hó 22.

Jelen: Barabás, Csók, Görgényi, Kiss A., Kiss Gy., Magács és Puskás.

Létszám: 7 fő.

Vendég: Magács Károlyné + 3 gyermeke.

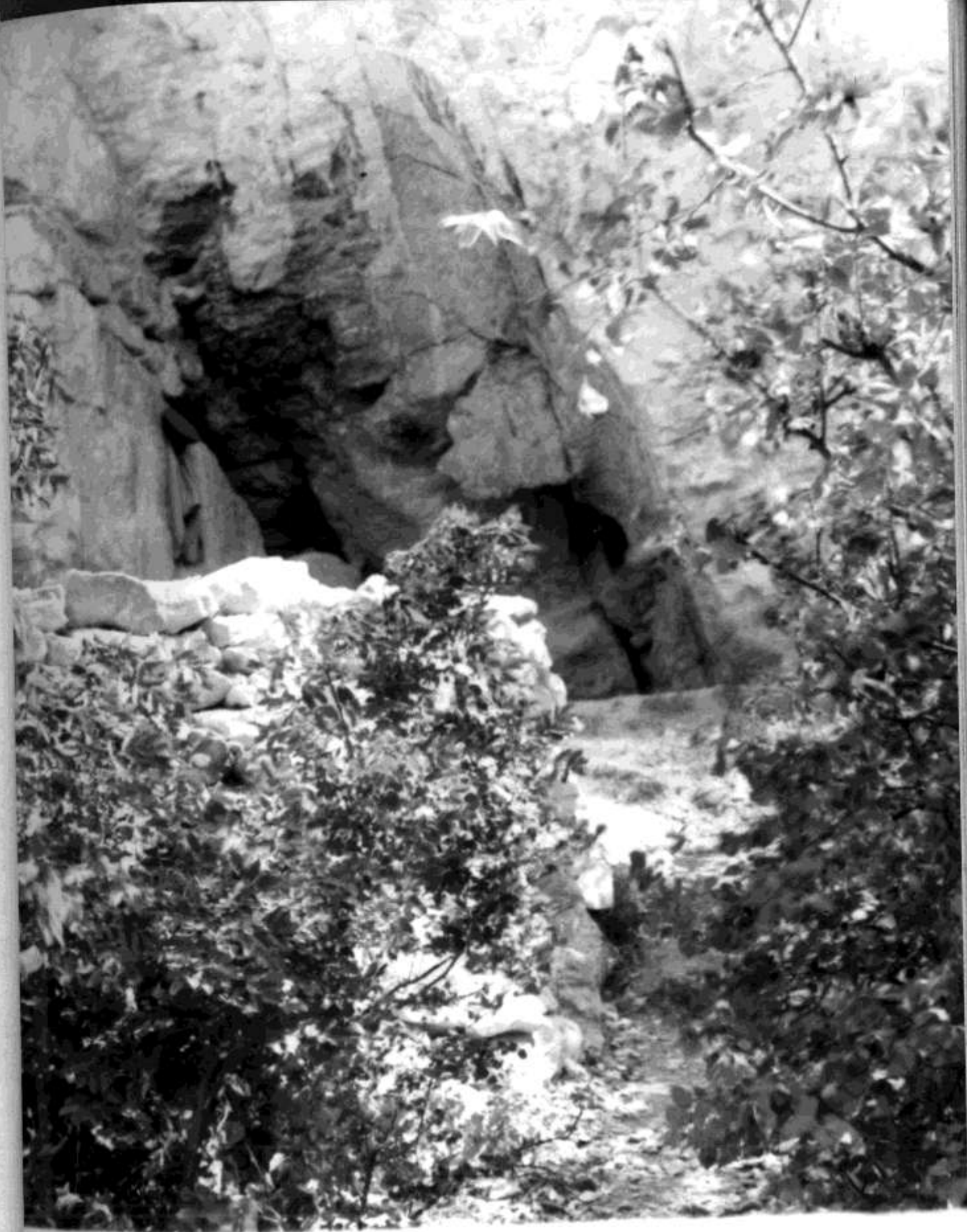
A 4-es és az 5-ös pálya helyének mélyítését folytattuk. A felszínen egy 6 m-es pályát állítottunk fel, a 0-ás szakaszt. Ennek alkalmazásával majdnem a törmelékdomb széléig tudjuk a "Tibik" segítségével elszállítani az agyagot.

Délután 3 órakor Barabás hazament, hatan folytattuk a munkát.

5 óra körül Kiss Gyula is eltávozott, öten már nem tudtuk a felszínre szállítani a törmeléket, ezért más munka után néztünk.

Csók, Kiss Attila és Görgényi folytatták a tegnapi megkezdett felszíni munkát, Magács és Puskás pedig lakatosrészleget alakítottak: 4 vödröt megjavítottak, úgy hogy csoportunk pillanatnyilag 8 használható szállítóeszközzel rendelkezik.

xxx

A BARLANG BEJÁRATA

1959. március hó 29.

Jelen: Bakity, Bognár, Csók, Kiss A., Oláh, Puskás Erzsébet,
Puskás P., Szabó.

Létszám: 8 fő.

Ezen a napon is az ⁴5-ös és ⁵6-os pálya helyét mélyítettük. 1^h-kor Oláh Miklós és Bakity Ede hazamentek, a törmelék felszínreszállítása megállt.

Csók és Szabó a jelenlegi végpontnál tovább bontottak, Kiss és Bognár házigazdánknak egítették a ház külső vakolását megjavítani.

D.u. 3^h-kor megérkezett Puskás Piroska, ki Puskás Erzsébettel szintén a barlangban dolgozókhöz csatlakozott. A Kalcitfolyosóban egy jókora "kavics" zárta el a továbbjutást. Ezt Csók és Szabó T. hosszas türelmjáték árán kiszabadították az agyagból, már csak az volt a probléma, hogyan szállítsuk kijjebb. Némi tanakodás után kötelet kötöttünk "karcsu derekára" s a felhangzó hó-rukk jelzésre mind a négyen, teljes erőből húztuk kifelé. Azaz csak húztuk volna, ha a második szótag kimondását követő másodpercben nem ültünk volna valamennyien a földön, kezünkben az elszakadt kötéllel. Sebaj! Öszekötjük a kötelet, újra kezdjük, hó-rukk! s megint a földön ültünk. - Ugylátszik köteleink nem tartanak örökké. - Vonjuk le a tanulságot, de ezzel a kő még egy centit sem mozdult előre. Más módszerhez kell folyamodnunk. De minden hiába, 1 órai kísérletezés alatt sem volt hajlandó egyetlen cm-t sem haladni makacs ellenfelünk. Talán következő alkalommal sikerül jobb be-
látásra birni.

1959. április hó 4.

Jelen: Bekity S., Kiss A., Magács, Oláh és Puskás.

Létszám: 5 fő.

Vendég: Viszt Ferenc.

Míg Kiss Attila és Bekity Sándor házigazdánk házát tatarozták, Magács, Oláh és Puskás a végpontnál dolgoztak tovább, a négy kő kibontásán;

Este lakásán meglátogatták Csók Rémót, aki rosszul érezte magát. Utána Puskás lakásán megbeszélés folyt.

1959. április hó 5.

Jelen: Barabás, Csók, Görgényi, Kiss A., Magács, Oláh, Puskás és Viszt.

Létszám: 8 fő.

Folytattuk a Miteremben felhalmozott törmelék felszínreszálítását. A nap nagyrésze ezzel telt el.

D.u. ismét a Kalcitfolyosó talaját mélyítettük. Kb. 1 m. mélyű agyagréteget kell kihordanunk, hogy eredeti szintbe kerüljön a többi szakasz szintjével.

Mintegy 1.5 métert haladtunk előre.

1959. április hó 12.

Jelen: Bakity Ede, Bakity Sándor, Barabás, Bognár T., Csók,
Görgényi, Kiss A., Magács, Puskás és Szabó Tibor.

Létszám: 10 fő.

A Kalcitfolyásban sok időt töltöttünk a nagy kő szétverésével, mely az agyagbólkörült elő. Sajnos a nagykalapács nyele széttört és így egyben maradt. Hátrább gurítottuk, hogy ne legyen utban, a talajszint süllyesztési munkálatoknál. Eközben Rémóék felszerelték a csőpályákat és türelmetlenül várakoztak ránk. Attilával még körülnéztünk a folyosó jelenlegi ideiglenes végénél, ahol az agyag és kötőmoldékos dugasz elzárja még előlünk a folyosó további szakaszát. Itt neglehetősen eléggé összeszűkül és keskeny hasadékba folytatódik majd ismét az utunk. Előbb azonban még egy méter mélyen és három méter hosszban ki kell hordani az agyagot. Természetesen ez azt is fogja jelenteni, hogy ezáltal a Kalcitfolyosó magassága eléri, sőt talán még is haladja a két métert.

Szemlélődésünk után-nokiláttunk a munkának és e napon a törnök felét kihordtuk.

Még, egy munkanap és ismét haladhatunk előre.

1959. április hó 19.

Jelen: Bakity, Csók, Görgényi, Kiss, Magács, Oláh, Puskás
és Viszt.

Létszám: 8 fő.

1959. április hó 26.

Jelen: Csók, Görgényi, Kiss, Magács, Oláh és Puskás.

Létszám: 6 fő.

1959. május hó 2.

Jelen: Bakity, Csók, Kiss, Oláh és Puskás.

Létszám: 5 fő.

Sajnos fenti napok eseményeiről sem tudunk már részletesen beszámolni. Puskás Erzsébet erre vonatkozó kéziratai elvesztek. A nagy követ minden bizonnyal eltávolítottuk valahogy az utunkból és kiszállítottuk; valószínűleg több darabban; mert már nem lelhető fel sehol.

Azonban kövessük tovább a pontosan feljegyzett eseményeket, egyet lapozva.

1959. május hó 10.

Jelen: Barabás, Csók, Görgényi, Magács, Puskás, Viszt.

Létszám: 6 fő.

Barabás Zoltán kutatótársunk naplójából:

Néhány hétig otthon kellett maradnom betegségem miatt. Súlyos torokgyulladásom volt. Ez idő alatt nagyon változott kutató-águnk arculata. A Feketekürtő és a Kalcitfolyosó találkozásánál a fiúk lebontották a veszélyes sziklakaput. Így a Kalcitfolyosó bejárata kb. egy méterrel arrébb került. Ez nagyon jó eredményt hozott, mert így megszűnt a Kalcitfolyosó derékszögi megtörése a 2db 3 méteres csőpályát tudunk bevitni az új folyosórészbe.

Csoportunk e napon a járatok kitisztításával foglalkozott. A rengeteg kisebb-nagyobb sziklákat összetörtük és vödrökkel a felszínre szállítottuk.

XXX

Hétfőn összejövetelt tartottunk a VÁROSTERV klubhelyiségében. Dr. Kessler Hubert tagtársunk francia barlangkutató filmet vetített le csoportunk évfordulójának tiszteletére. Ez a nap ugyan február 2.-án lett volna, de a kutatásról készült naplók bekötése csak most készült el.

Azok a kutatótársaink, akik az év folyamán a legtöbb leszállást végezték: kaptak 1-1 gyönyörűen bekötött, fényképekkel, rajzokkal illusztrált naplót, lelkiismeretes és odaadó munkájuk jutalmaként, valamint 1-1 oklevelet.

XXX

"DÉLI PIHENDŐ"

1959. május hó 17.

Jelen: Bakity E., Bakity S., Barabás, Csók, Görgényi, Kiss A.,
Magács, Oláh és Puskás.

Létszám: 9 fő.

Csók, Kiss és Puskás már szombat este letáborozott a barlang előtti tisztáson és ott töltötte az éjszakát.

Gyülekezés után levonultunk mindannyian a kutatóágba, ahol elsősorban felszereltük a Kalcitfolyosóban az 5-ös pályát. Ezt úgy oldottuk meg, hogy a felhasználásra kerülő 2 csőbe egy kb. 25 cm hosszú fadugót helyeztünk el, ami tartja tulajdonképpen a toldást magát. A futómacska így zökkenőmentesen tud közlekedni.

Ezután a munkát akadályozó két hatalmas sziklát távolítottunk el nagy nehézségek árán, majd a bontáshoz láttunk.

A Kalcitfolyosó végén véget ért az agyagdugó és helyette újra összeszűkült sziklahasadék áll előttünk. E fal meglehetősen repedezett, de sajnos kimondottan huzatot nem érezni a repedésekből. Ugy néz ki, mintha itt ismét egy pár centiméteres hasadékba végződne a Kalcitfolyosó. Ha csak egy-két méterre a mostani szint alatt alul nem találunk újabb folytatást. Ugyanis a kutatóág az omlásveszély miatt két-három métert felfelé húzódott a Fekotekürtő és a Kalcitfolyosó találkozási szintjéhez képest.

Tehát nekünk most elsősorban mélyíteni kell a folyosó végszintjét és ha ez nem vezetne megfelelő eredményre, úgy robbantatni kell.

1959. május hó 24.

Jelen: Csók, Kiss A., Magács, Viszt.

Létszám: 4 fő.

Vendég: Kósa Attila és Szentés György /Vörös Meteor barlang-
kutató csoport/.

A kutatást a végponttól lefelé folytattuk. A csoportot állandó feszültségben tartotta az a tény, hogy több kisebb lyukon át az agyag eltűnt. A huzat alulról kisebb impulzusokban jelentkezett. A lefelé hatolás megközelíti az 1,5 m mélységet. A törmeléket a Múteremig sikerült kiszállítani, de amikor Csók és Magács magukra maradtak, az agyagot az 5-ös pálya végén halmozták fel.

Két személy jelentkezett felvételre, mondván, hogy jövő vasárnap beállnak munkára.

Kósa Attila és Szentés György jöttek látogatóba. Utóbbi megtekintette a munka menetét.

1959. május hó 31.

Jelen: Csók, Görgényi, Kiss A., Magács, Oláh, Puskás és Viszt.

Létszám: 7 fő.

Sajnos a pótolhatatlan kéziratot Puskás Erzsébet szintén elvesztette. Az események pontos rekonstrukciója nem sikerült. Több mint valószínű, hogy a nap kezdtek meg a Kalcitfolyosó végén a lefelé való hatolást, mert más irányban óriási nehézségek jelentkezték.

E sajnálatos naplóelvesztések ellen határozott álláspontra kell helyezkednünk s remélhetőleg a jövőben hasonló eset nem fog többé nálunk előfordulni.

NAGY CSONT LEHET OTT, HOGY ÚGY KAPARNAK

1959. június hó 7.

Jelen: Csók, Puskás, Kiss, Viszt, Barabás.

Létszám: 5 fő.

Felytattuk a Talánkürtőből induló gótikus kezdetű nyílás bontását, amit Gótikus Kapunak nevezünk. A törmeléket a 4-es és 5-ös pálya találkozásánál levő beugrásokba helyeztük el. Agyag, agyag, agyag, vödrözés, agyag, állandó egyhangúságban. Egymásnak adtuk át a végpontot, mert a szűk helyen hamar kifáradt az ember. Barabás Zoltán volt a sor. Ugy nézett ki a helyzet, hogy az ott kibontakozó üstforma zárja a továbbjutás lehetőségét, amikor egy szűk repedés vált láthatóvá. Márgás, kemény összeállt agyag váltotta fel a száraz, majd nedvesebb réteget, ami a repedés kitöltését képezte. Barabás, lehet, hogy mérgében, nekiütötte a feszítő vasat, ami váratlanul beszaladt, jelezve, hogy a tuloldalon üreg van. Abban a pillanatban egy erős légáramlás indult meg olyannyira, hogy a cigaretta füsttől és párától nehéz levegő pillanatok alatt kitisztult. Az üregből áramló huzat pedig annyira megdöntötte az odatartott karbidlámpa lángját, hogy kis-hijján elfujta. Elképzelhető a jelenlevők öröme, akik sorban járultek megtekinteni ez idáig még nem észlelt erősségű légáramlást. Barabás, mintha áramütés érte volna, neki esett a nyílás tágitásának, ami azután 1 m magasságot és kb. 20 cm szélességet ért el. Minden további szélesítési kísérlet kudarcba fulladt. A szállkó ellenállt a feszítővasnak, a kalapácsnak, vésőnek.

Lámpát tartva, a kezünket átdugtuk a nyíláson és arcunkat odapréselve igyekeztünk legelább benézni: hasadék tátongott előttünk, emberjárható hasadék, aminek sem a végét, sem az alját, sem a tetejét nem birtuk meglátni. A repedés, amit Reménység kapujának neveztünk el, cca 70 cm hosszával dacolt velünk.

Követ dobtunk a hasadékba: az pedig esett, pattant, visszaesett, majd gurult s megállt. Talán 5-8 méter? Ki tudja?

Legközelebb egy acélgolyót fogunk ilyen célra használni, amihez zsinort erősítünk, szondához hasonlóan.

Tehát robbantatni kell.

1959. június hó 10. /szerda/.

Jelen: Csók, Barabás, Viszt, és Tekács [REDACTED]

Létszám: 4 fő.

Nagy izgalom előzte meg a mai robbantást. Bejutunk, nem jutunk be?
S ha igen: hová, meddig?

Robbantás előtt fényképfelvétel készült a Reménység kapujáról. Az első robbantási kísérletet 70 dkg. paxittal hejtöttük végre, elektromos gyújtás mellett. Semmi hatás. Majd három kiló következett és újból három, vagy valamivel több, míg végre annyira repedezett meg a kő, hogy egy csekély kézi tágitással már átférhettünk.

Tekács [REDACTED] időközben eltávozott.

A felszínen erős szél fujt. A Reménység kapuján át a légáramlás állandósult. A Kalcit folyosó mennyezetéről a robbantás következtében helyenként agyag omlott le. Öszedült az 5-ös pálya végén felhalmozott törmelék, aminek egy része bezudult a Talánkürtőbe. Beomlott a Gótikus kapu baloldala. Szóval ilyen csatatér közepette indultunk az ismeretlenbe. A hasadék lefelé valóban olyan volt, hogy "lapjával" letraverzálhattunk. Alul azután a hely kitégult. Sajnos nem mértük meg rögtön a mélységet. Tény ez, hogy a leszállás előtt ledobott kő már nem esett olyan hosszen, mint a múlt vasárnap. Valószínű, hogy a robbantáskor itt is leszakadhatott valami a mennyezetről.

Azt a helyet, ahová leértünk Első Helynek neveztük el ideiglenesen, mert fülkének nagy, teremnek kicsi; de ez is lehetséges, hogy a hasadék szerves folytatása, csak törmelék zárja az eljárt.

Az alja törmelék, meg hordalék, a Reménység kapuja alatti A oldalról indulva lefelé lejtősen az ellenkező B irányba. A-nál huzatot észleltünk. Ellenben B felől, ha a fülüket odatértöttük, megdöbentően hallhattuk a szél fújását, de légáramlást nem éreztünk!

B-nél kezdtünk bontani lefelé. Sajnos a hasadékon át nem fér el a vödör és így kénytelenek voltunk a törmeléket egyszerűen arrébb szórni. Lefelé haladtunk, de oly kényelmetlen helyzetben, hogy ebbe hagytuk. A-nál egy közel két méteres próbafolyosót eresztettünk. Kalcitot, aragonitot, majd agyagot termeltünk ki. Itt az előrehaladás könnyű volt, de értelemetlen, mert visszafelé megy.

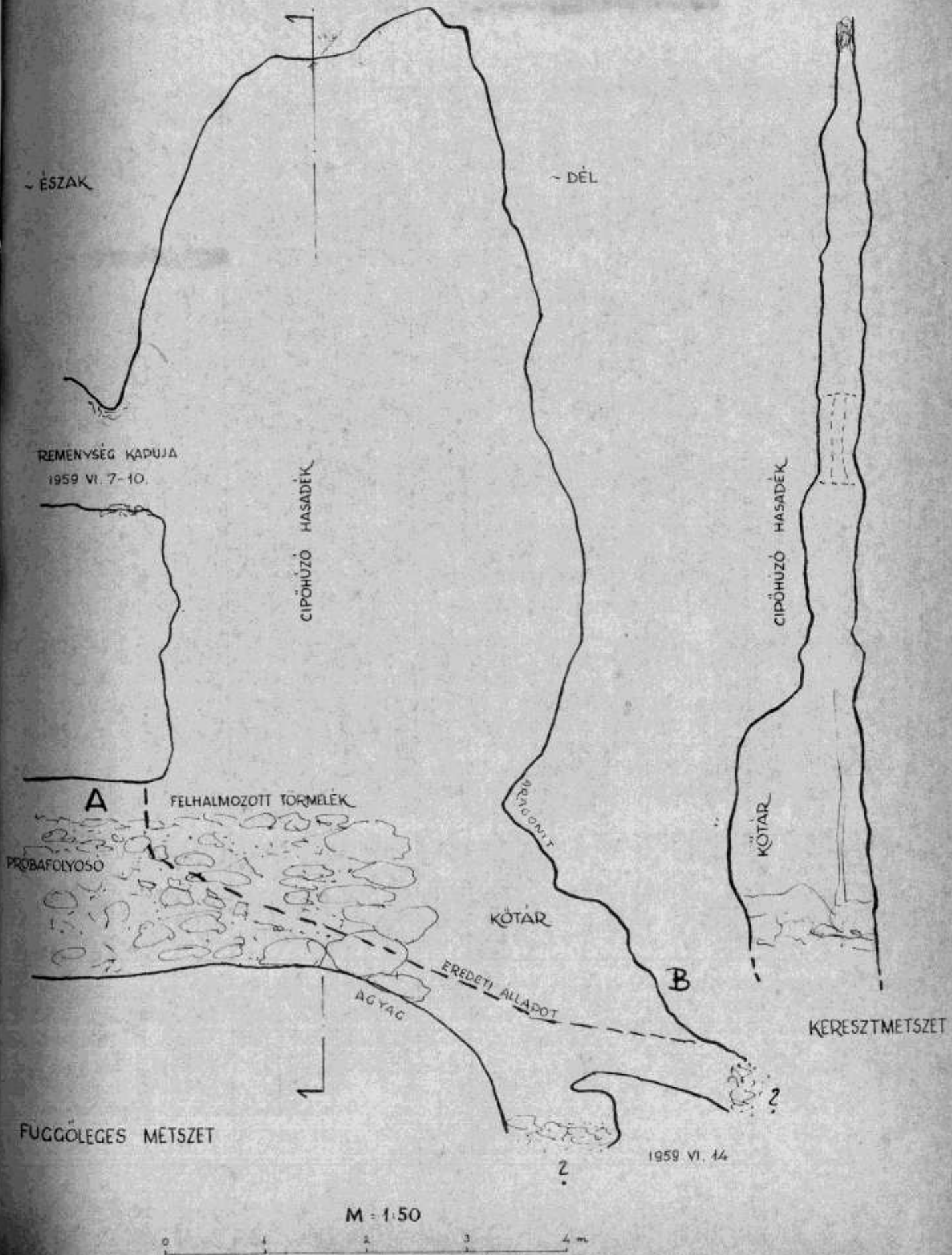
Ezzel az eredeti állapotot megbolygattuk, a törmeléket B-felé hánytuk, egyszinbe hozva A-val.

Amikor a munkát beszüntettük és felfelé traverzáltunk, Barabás a hasadék közepe táján lerugta megáról a cipőjét, hogy könnyebben kapaszkodhasson. Nem volt fűzője. Innen nyerte a hasadék a Cipőhúzó Hasadék nevet.

Összegezve: A robbantás füstje nem kifelé, hanem befelé távozott. A Reménység kapujánál a huzat nem szűnt meg. Nem tudni honnan jön. Lehet, hogy egyszerű hőkicserélődés. A-tól B-felé lejt az agyaghordalék, ami feltételezi a B-felőli folytatást. B repedésen át a szél-súvitését hallani. Feltételezhető egy nagyobb, vagy közvetlenebb szabad járat a külszín felé.

ELSŐ FELFEDEZÉSÜNK.

/ VÁZLAT /

Barabás az eseményekről így ír:

Elsőnek Csók Rénó barátom látott bontásnak, utána én álltam a feje felett és a földalatti vödörket adtam tovább Kiss Attila barátomnak, aki azt Zsókinak, majd Ferinek továbbította.

Igy dolgoztunk gyors ütemben majd két óra hosszat. A föld szépen fogyott, a kis üreg egyre nagyobb lett. Ekkor Rénó kifáradt és én váltottam őt fel. Egy darabig nekem is szép színem ment a munka. Kb. 10 vödör után azonban fogyni kezdett az agyag. A sziklák összezárultak. Sziklafal vett végül körül. Csak elől volt még egy alig tenyérnyi széles hasadék, de ez is sziklává keményedett agyaggal volt tele. E hasadék magassága nem volt több 1 méternél és lent éppen úgy, mint fent, összezáródott. E hasadék előtt találtam egy eléggé sáros réteget, mely talán két vödörre való volt ki. Erre a sáros agyagra majd még később vissza fogok térni. Anint említettem, foszítóvasan mindenütt sziklát ért. A boltozat és a hátsó fal a repedés jobboldalán teljesen sínára volt koptatva, mint egy asztallap. Néhány nagyobb követ még kiemelten, miközben már az járt az eszenben, hogy Rénót lehívom, győződjön meg, hogy a "kör" teljesen bezárult. - nincs tovább. Majd végül arra határoztam el magam, hogy még kissé megkotrom a keskeny hasadékot. Az elhatározást tett követte és ekkor sorsdöntő fordulat következett be.

A hasadék tetejénél puha volt az agyag és könnyen becsuszott a vas. Az első szurás után agyagot találtam, de a másodiknál már meglepő könnyen beszaladt foszítóvasan. Ez nagyon érdekesnek tűnt nekem. Folytattam az agyag döfködését. Végül is vasan minden ellenállás nélkül beszaladt egy üres részbe. Kihúztam és kissé kitágítottam a lyukat. Arcom odért és az előbb még füllesztő, levegőtlen kis üregben kristálytiszta szellő csapta meg.

Kedves Barátain! E fuvallat az ismeretlen mélység, az éjszaka örök világának első üzenete volt. Az ismeretlen barlangrendszer életre kelt és a foszítóvas érintésére lélegzeni kezdett. De ezek még csak az első lélegzősei voltak. Ekkor még nem láttam semmit. Ujra tágitani kezdtem a lyukat és ahogy tágult, úgy erősödött a fuvallat. Ekkor benéztem és lámpám fénye annyira jobogott, hogy nem láttam semmit, csak annyit, hogy a feketeségbe vész el a kis fénysugár és néhány méter szabad barlangi légtér áll a kb. méternyi torlász tulsó felén.

Ekkor felkiáltottam Rémónak, Attilának, meg mindenkinck. Szép sorjában megnézték a nagyszerű látványt és szíppantottak a friss, paradus barlangi levegőből. Utána lázasan kezdtük bontani, tágitani a keskeny nyílást. Néhány szikladarabot ki tudtunk emelni a hasadék szájából, de magának a hasadék falának a bontását nem bírtuk elvégezni. Próbáltuk vésni, de oly kemény volt a sziklafal, hogy csak szikrát vetett a véső és az eredménye három órai kemény munkának néhány lepattant szilánk volt. Megpróbáltunk ekkor lefelé utat törni, de ez a kísérletünk is neddő maradt. Nem maradt hátra számunkra más, mint a robbantás. Bár nem szívesen választottuk ezt a megoldást, mert a robbantási gázok elrontják egyidőre barlangunk kristálytiszta levegőjét és a rázkódás, valamint a légnyomás onlásokat idézhet elő, aminek előre nem látható következményei is lehetnek. Sajnos a körülmények azonban kényszerítették bennünket erre, hogy a megoldást válasszuk.

Ezután előkészítettük a "Reménység Kapuját" a robbantáshoz és ezzel lezárult az az eseménydus és oly nagyon-nagyon eredményes vasárnap. Szerdai napban egyeztünk meg a robbantás időpontjaként.

40 cm. széles, 60 cm. magas sziklabütyök az, ami utunkat állta és elzárt bennünket az ismeretlen földalatti világtól, de reméljük, hogy ez már az utolsó megterpenésünk. Az ismeretlen üregbe bedobott kő hosszan esett és nagy dobbanással ért földet. Becslésünk szerint leg-lább 6 méter mélységben. Most ami igazságt bennünket az az, hogy a Reménység Kapuja időben elzáródott-e és időben elzárta-e a felszínről lezuduló víz útját, mely az eddig feltárt, mintegy 30 méteres barlangszakaszt teljesen feltöltötte. Nem lesz-e lent, talán 10 méteres agyaghoralék, az eredeti hőforrás vízszintes járata felett? Ami biztató és enllett szól, hogy nagy légköbméterű és szabad járatoknak kell lennie az az, hogy oly erős és állandó a huzat, valamint a kristálytisztá hűvös, jószagú, páras levegő.

Mint említetten; a Reménység Kapuját borító agyagon egy réteg vizes agyagot találtam. Tekintve azt, hogy teljesen száraz agyag vette ezt körül minden oldalról, úgy a szikla felől, mint a bontási, tehát a levegő felőli oldalon, úgy gondolom, hogy az elzárt barlang lélegzése, lehellöte okozta ezt. Vagyis a száraz agyagon átszivárgó nedves, magas páratartalmu levegőből a nedvesség lecsapódott kintről jövő egy-két tízed fokkal magasabb szintén átszivárgó külszíninek nevezhető levegő hatására, vagy a melegobb agyagréteg hatására. Bár az a megfigyelés nagyon esékély, talán még hasznát vehetjük majd egy másik alkalommal, a jelenlegi kutatásunkhoz hasonló körülmények között.

Szerdán Viszt Feri és én 9 órakor találkoztunk az öltözőben. Azonnal beöltöztünk és előkészítettük a lámpákat és a szerszámokat. 1/2 16-kor Rénó is befutott a robbantásra kiküldött két ~~.....~~: Átsiettünk mindannyian a barlanghoz és haledék-talanul hozzáláttunk a robbantás elvégzéséhez. Úgy gondoltuk, hogy elegendő lesz 70 dkg. paxit. A robbantómester beépítette töltetet, utána a gyutacsra rákötötte az elektromos kábelt, amit nekünk után huzva elhagytuk a kutatóéget. A szakásos nédon folyt le a robbantás. Hallk pukkenást hallottunk a kürtöből. Az ut tehát szerintünk szabaddá vált a nagy ismeretlen felé.

1/4 órai várakozás után sietve és izgatotton mentünk le a robbantási ponthoz. Sajnos a robbantás eredménytelen volt. A hasadék falának közete annyira kemény volt és a töltetet sen furólyukba telepítettük, mivel a szűk hasadékban nem tudtunk furni, így azután a robbanás elig hagyott nyomot.

Ujabb töltet. Eredmény ugyanaz. Az utolsó 5 kg-os töltetet d.u. 2 órakor helyeztük el. Ferivel ketten mentünk le. Rénó ideges-ségében nem birt elsőnek lejönni, nem volt lelkiereje hozzá, hogy esetleg ujabb sikertelenséget lásson. Ő ezalatt lekisérte ~~.....~~

A robbantási ponton bizony ni sen sok biztatót láttunk. A hasadék nemsokat táglult az első szempillantásra. Azonban a paxit feszítőereje a kőzetet kissé megtörte és így már közel is ki tudtunk szedni néhány akadályozó követ. Feri nagynehezen átpréselte magát, majd eltűnt a vékony hasadékban. Izgatotton vártam a hasadék szájánál a beszámolóját, hogy mit lát. Végre hallottam

A REMÉNYSÉG
KAPUJA

1959. június hó 13-14.

Jelen: Csók, Puskás, Kiss A., Oláh, Barabás, Magács, Fodor József,
Fodor Vince és Hamerli György.

Létszám: 9 fő.

Amikor az Első Helyre leereszkedtünk, észrevettük, hogy a szer-
számok másként vannak, mint azt szerdán hagytuk. A táblát is el-
mozdították. Ekkor megdöbbenve láttuk, hogy az ott elhelyezett
törmeléket a Próbafolyosóba helyezték át és valaki ott ásott,
ahol azt Barabással Csók megbeszélte. De ők ketten nem voltak.
Ki hát? Ekkor érkezett meg Kiss Attila és mutatta, hogy tegnap
mit csinált Oláh Mikivel. Megörültünk és folytattuk az elkezdett
munkát.

Felváltva dolgoztunk, mikor észrevettük, hogy nincs már hely ahová
a törmeléket elhelyezhetnénk; innen kihordani egyelőre még nem le-
het, a szűk Cipőhuzó Hasadékon át. Leálltunk, igaz, hogy be is es-
teledett.

Ez alatt Fodor Jóska, szokásos éleslátásával, a Reménység Kapuját
annyira kitágította, hogy ott már keresztbe át lehet férni. Megint
mások pedig ... De lássuk, hogy Barabás mit ír erre vonatkozóan:

A Talánkürtőt és a Kalcitfolyosót pucoltuk ki /a Műtermet terhelve
meg vele/, amit a robbantás ereje megtömött agyaggal. A nap ezzel
a munkálatokkal telt el. Semmi különös esemény nem történt. A
Talánkürtő utáni Cipőhuzó Hasadéknak elnevezett rész 1.5 méteres
szűkületének kivéséséhez is hozzáálltunk. Rengeteg munkát fog ez
igénye lni. A kőzet borzasztóan kemény, bár szerencsónkre a rob-
banás kissé összeropesztette. Ujabb robbanás lenne célszerű, de
most erre nincs időnk a bontási munkák sürgőssége miatt.

Igen, így állunk. Vajjon hogy lesz tovább?

1959. június hó 21.

Jelen: Csók, Kiss A., Oláh, Bakity, Barabás, Magács, Fodor József, ifj. Fodor József, Fodor Vince.

Létszám: 9 fő.

Sohasem volt úgy, hogy valahogy ne lett volna. Most is ez történt. Fodor József Vincével tovább tágitotta sikeresen a Reménység Kapuját. Egy onnan lehulló véső vésztjósloán süvített Csók és ifj. Fodor mellett, akik alul tartózkodtak. Szerencsére baj nem történt.

Ez idő alatt Kiss Attila, Oláh és Bakity telefont kezdtek szerelni. A vonalvezetés a mindenkori támadásponttól a táborhelyik lesz.

Magács indítványára az Első Hely ideiglenes elnevezésű részt Kőtárnak kereszteltük el. Itt D-i irányba folyik a további kutatás. Lehetőleg köveket szedtünk ki, ami még sok beugrásba elhelyezhető s azt a minimális agyagot, ami elkerülhetetlenül jelentkezett: a "földön" terítettük el. Valamelyest újból előrehaladtunk, ha nem is sokat.

De lássuk újból Barabás Zoltánt: a Kőtár végén folyosó nyílik, de nagyon szűk és nagyon nehéz körülmények között tudunk benne dolgozni. Hatalmas kövek ágyazódtak be az agyag kitöltésében, amelyeket csak nagy nehézségek árán tudunk kiemelni. 1 méternyi lefelé haladás után elértünk egy hasadékhöz a baloldalon, melyből oly erős huzat tört elő, hogy a lámpánk lángját teljesen vízszintesre fektette. Sajnos a hasadék nagyon keskeny, pár centi csupán. A jobb oldalon szintén van hasadék, abból is jön huzat, de az is keskeny.

Bizony volt idő, amikor még ennyi eredményünk sem volt.

1959. június 28.

Jelen: Csók, Kiss A., Barabás, Magács, Oláh és Margitics János.

Létszám: 6 fő.

Vendég: Puskás és Viszt.

A mai nap a kis győzelmek napjaként könyvelhető el.

Először is egy új tagot örvendezünk Margitics János személyében, Barlangkutatói múltja van, résztvett a Béke barlangi kutatásoknál. Ötletet adott egy fényforrásos távmérőre, ami kidolgozásra vár még. Hozott továbbá, kérésünkre, egy benzin forrasztólámpát, hogy végrehalására közel másfél éves elgondolásunkat megvalósíthassuk.

Oláh és Kiss továbbszerelték a telefont, a Kőtártól indulva visszafelé, egyelőre a Műteremig. A huzal, ahol csak lehetett, a földben van elásva, jó mélyen. Légvezetéként most csak a Cipőhúzó Hasadékban huzódik. Estefelé azután, most először: megszólalt a telefon. A Kőtárból Magács és Csók beszéltek a Műteremben levő Kiss Attilával. Nem lehet leírni azt a jóleső érzést, hogy a Kőtárbeliek már nincsenek elszigetelve a külvilágtól, már nem érzik magukat annyira egyedül, annyira elszakadva a kinti élettől. Győzelmi hangot vitt a drótl

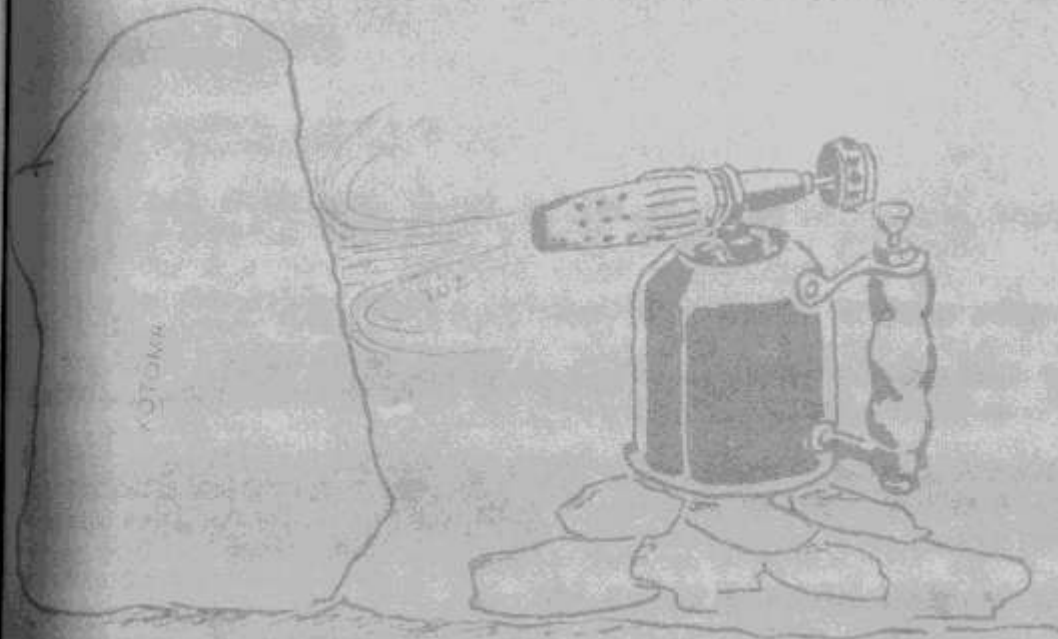
A forrasztólámpát a Gótikus kapu utolsó kiálló bütykéhez polcoltuk fel, hogy a szükületet megszüntessük. Kb. másfél órás melegítés után, hidegvíz hatására, enyhe kalapácsütésre, egy közel 30 kg-os tömb vált onnan le. Ezt az eredményt a VÁROSTERV barlangkutatóinak kitarató akaraterejének újabb győzelmeként jegyeztük fel, ami a barlangkutatói módszer egy újabb fejezetét nyitja meg.

Margitics pedig egy újabb ötletével további férőhelyet "verázsolt" a Kőtárban. A támadáspont szintjétől a törmelékét lépcsőszerűen helyezi el visszafelé, kivéve a Ny-i oldal, ahol a köveket a fallel párhuzamosan fogjuk elhelyezni.

Tehát most is van tovább.

TAPASZTALATCSERE - MOZGALOM /VÁROSTERV/

KÖTOMBOK SZETHASITASA BENZINLAMPÁVAL ÉS VIZZEL

A HEVITÉS A KÖTOMBOK
RA VALÓINT TÖRÉSÉVEL
VALÓAN TÖRÉSÉVEL TÖRÉSÉVEL
TÖRÉSÉVEL

A HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉSÉVEL HEVITÉSÉVEL

A HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉSÉVEL HEVITÉSÉVEL
HEVITÉSÉVEL HEVITÉSÉVEL
HEVITÉSÉVEL HEVITÉSÉVEL

HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉS HEVITÉSÉVEL

HASZNÁLANDÓ HEVITÉS
HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉS HEVITÉSÉVEL
HEVITÉS HEVITÉSÉVEL

1959. július hó 5.

Jelen: Csók, Viszt, Barabás, Görgényi, Szabó T., Splény Gáborné és Margitics János.

Létszám: 7 fő.

Leszálláskor észrevettük, hogy a 2-es és a 3-as pályát valaki megrongálta, kilazította és a "földre" helyezte. Viszt és Splénné ennek a helyreállításán fáradozott. Amikor megvoltak vele, neki láttak a munkaruhák megjevitásának: rendületlenül varrtak.

A többiek pedig a végpontnál bontottak tovább. Kövek és agyag egymást váltották, majd homok következett, hogy ismét az előbbieknak adja át a helyét.

A törmelékot pedig rendületlenül a Kőtárba helyeztük. A hely egyre fogyott, majd végképp elfogyott. A munka leállt. Nem lenne már tovább? Mit lehetne tenni? Hogy lehetne ezt a sok törmelékot onnan kiszállítani? Ujabb megoldásra váró feledet, amivel meg kell birkóznunk.

Csók felkérte és megbizta Szabó Tibort, hogy az eddigi kutatóágot mérje fel pontosan. Tibor ugyanis szabadságon lesz a héten.

Munka után Margitics megtekintette Csók társaságában a Francia bányafalát, ahol több helyen zöld lerakódást észleltek. Ezt a jelenséget a Rókakürtötől 10 m-re jobbra levő hasadékban is fellelték, de szűk volta miatt odáig behatolni nem lehetett. Mintát fogunk belőle venni, hogy az Egyetem azt megvizsgálhassa.

1959. július hó 11 és 12.

Jelen: Csók, Puskás, Barabás, Magács és Margitics.

Létszám: 5 fő.

Barabás Zoltán naplójából:

Ma délután felmentem a barlangunkhoz. A buszmeállónál találkoztam Rémóval és együtt folytattuk utunkat. Megbeszéltük, hogy kint al-
szunk, mert fejembe vettem, hogy éjjeli műszakot tartunk a Cipő-
huzó Hasadék lejáratainak kivésése céljából.

Zsóka egy autóbusszal előbb érkezett az öltözőbe, mint mi. Átöl-
töttünk, táborot vertünk. Kb. este 1/2 10 órakor lettünk készek.
Utána gyors vacsora következett, majd Zsóka meg én elindultunk a
sötét bozótoson keresztül, mely sátrainkat övezi.

Odalent azután elkezdődött az órákon át tartó vésés. Időnként
Zsóka felváltott, hogy Ő is átmelegedjen kissé. Itt bizony nagyon
hideg a barlangi huzat és ugyancsak átjárja az embert.

Szinte repült az idő, míg a munka nagyon lassan haladt, legalább
is szemre. Rengeteg törmelék gyűlt össze a vésők nyomán. Míg
Rémó a táborot őrizte, addig mi megállás nélkül dolgoztunk hajnali
1/2 4 óráig.

A Cipőhuzó Hasadék felső része "kényelmessé" vált ez idő alatt.
Hátramaradt még a függőleges része, de ennek kivésésére már nem
volt erőnk. Zsóka pedig a szakadék felett már többször is elbóbis-
kolt, a munka folytatását tehát mindenképpen be kellett szüntetni.

Másnap, azaz vasárnap 10 óra felé /a két éjjeli műszak kutatói
kivételével, akik a meleg napon pihentek/, tovább folyt a munka.
Kalapálás, vésés, fészítés, kőhullás egymást követték, egymást
váltották. Igyekeztünk a Reménység Kapuja alatt egy akkora aknát
szélesíteni a hasadékban, hogy csigával huzva egy vödör a le- és
felhuzáskor elférjen. Ezt sikerült is elvégeznünk oly mértékben,
hogy jövő szombaton talán az első vödör itt már elindulhat próba-
utjára.

1959 július hó 18 /szombat/.

Jelen: Csók, Puskás, Kiss A., Oláh, Bakity E., Szabó, Splényné,
Margitics, Görgényi, Bognár.

Létszám: 10 fő.

Berátosi József a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat id. elnöke ma este 7-kor látogatást tett az öltözőnkbe. Azt a nézetét fejezte ki, hogy az idáig tapasztaltak alapján nálunk taláta a legnagyobb rendet és tisztaságot. Eztután Csók átkísérte a Róka-kürtői kutatóág bejáratához megtekintés végett. A vendég elégedve távozott. Később újból találkoztunk vele a Pálvölgyi mh-nál. Együtt sétáltunk le gyalog a Kolossi-térre.

1959 július hó 19 /vasárnap/.

Jelen: Csók, Puskás, Kiss, Oláh, Viszt, Bakity, Magács, Barabás,
Margitics, Splényné, ifj.Fodor József ésLászló.

Létszám: 12 fő.

Barabás és Margitics a Cipőhuzó Hasadékot szélesítették tovább. Kiss A. és Bakity E. a 3-as pálya mentén levő nagyobb köveket aprították kisebb darabokra a nagykalapáccsal; mint ha kovácsok lennének, úgy ütötték. Innen nyerték el a "Kovácsok" nevet. A többiek a Műtermet kiürítették.

1959. július hó 26.

Jelen: Barabás, Csók, Dániel Pál, Margitics, Magács, Splényné,
Puskás, Viszt.

Létszám: 8 fő.

A Taláncürtő törmelék lerakatát átszállítottuk a Múterembe, mi-
közben a Reménység kapuja és a Taláncürtő között heverő törmelék-
eket felvittük a Taláncürtő belső részéhez, hogy szintén a múte-
rembe kerüljön.

Ezután került sor első ízben arra, hogy a Kőtárból a Taláncürtő-i
lerakathoz felszállítsunk egy fél "múteremnyi" törmelékot. Nagy
ünnep volt ez számunkra és így a kutatómunkánk egy új szakaszba
jutott el. De ez csak annak köszönhető, hogy a Cipőhuzó Hasadékot
kiszélesíthettük annyira, hogy ott a vödrözés meginduljon. Ez vi-
sszont Barabás Zoltán, Fodor József, Margitics János és segítőtar-
sai kitartó munkájának köszönhető.

Egy új mértékegységet vezettünk be a törmelékmennyiség meghatáro-
zására: a "múterem" egységet. Még nem tudjuk pontosan, hogy ez
hány köbmétert jelent. A Taláncürtő-i lerakat fél "múteremnyi"
mennyiséget képes befogadni. Becslések szerint a Kőtár $2 \frac{1}{2}$ "mú-
teremnyi" törmelékot tartalmaz.

Beméljük, hogy ennek a kiszállítása most már nem fog különösebb
nehézséget okozni s utána újból megindulhat az effektív kutatómun-
ka.

1959. augusztus hó 2.

Jelen: Csók, Puskás, Kiss A., Oláh, Bakity E., Magács, Görgényi.

Létszám: 7 fő.

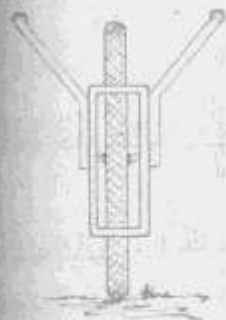
Szombaton Csók, Puskás, Kiss, Oláh és Bakity kint táboroztak.

Vesárnap délelőtt kiürítettük a Mútermet, majd egy komoly hejrával kb. 30 vödör törmelékkel szállítottunk a Kőtárból a Múterembe, úgy szintén a Múterembe szállítottuk a Talánkürtői lereket tartalmát.

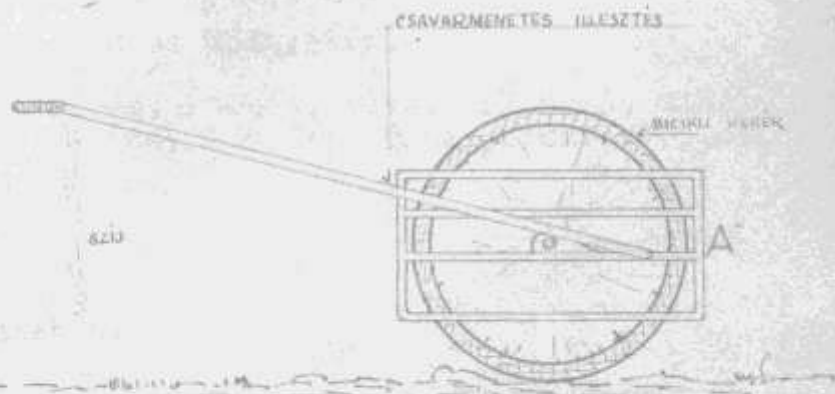
Este 7-kor végeztünk.

TAPASZTALATCSERE MOZGALOM /VÁROSTERV/

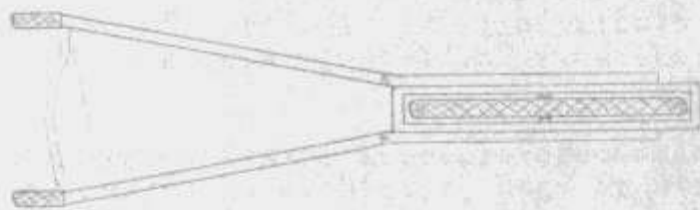
KÖZÖS TÁBORI FELSZERELÉS SZÁLLÍTÁSÁNAK KÖNNYÍTÉSE

A NÉZET

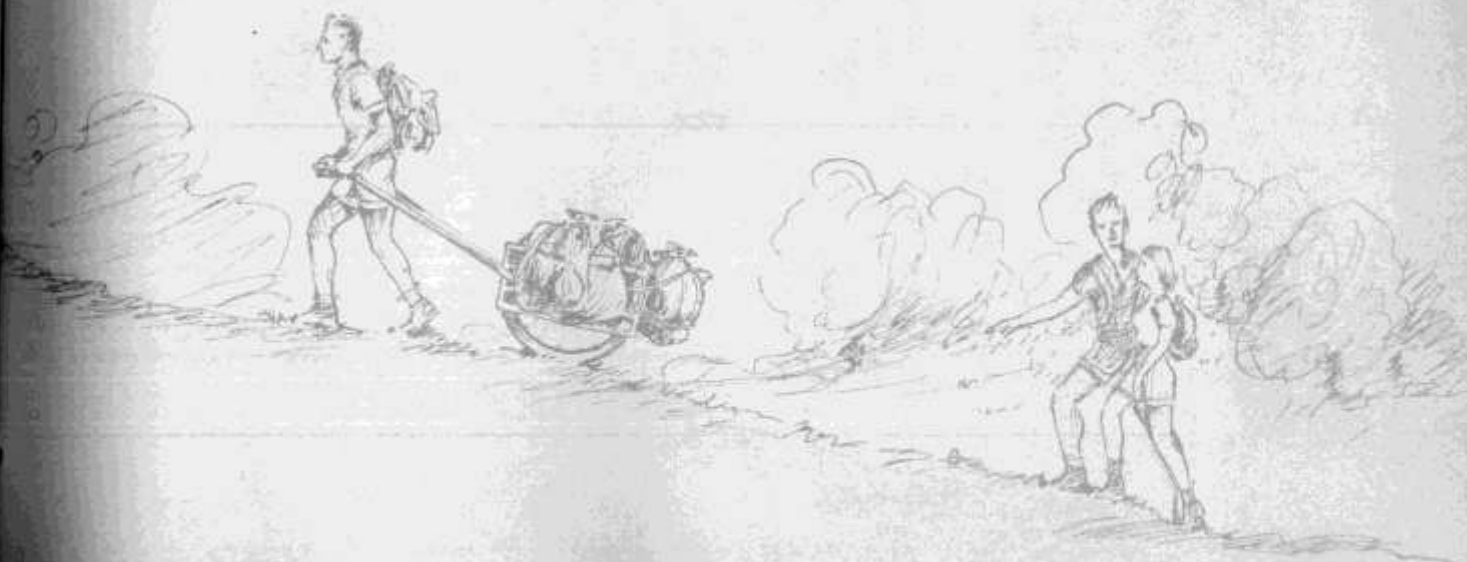

M = 1:20

FELÜLNÉZET

MEGKÖZBENI EGYENSÚLYT A KÖCSI MELLETT HALADÓ
EMBEREK SZÜKSÉG ESETÉN BIZTOSÍTHATJÁK / MEGFOGJÁK /.

1959. augusztus hó 9 Előkészület az aggteleki tanulmányutra.

1959. augusztus hó 16 - 20 - 23: Tanulmányut egy félnapra Cseh-szlovákiába, majd Aggtelek és környékén.

Jelen voltak: Csók, Barabás, Puskás, Kiss, Splényné, Viszt, Bakity, Megács, Görgényi és ifj. Fodor József.

1959. augusztus hó 30.

Jelen: Csók, Puskás és Barabás.

Létszám: 3 fő.

A csoport visszatért nyári tanulmányutjáról. Az elszállított felszerelési tárgyak egy vödör és a kerbid kivételével visszakerültek.

Barabás és Puskás megejtették az utazással kapcsolatosan felmerült költségek elszámolását. Puskás bejelentette, hogy az utról vezetett naplót riportszerűen írja át.

Barabás eltávozása után a többiek az öltözőben negytakarítást rendeztek. Rengeteg piszok és por tud itt összegyűlni 2-3 hét alatt. Helyes lenne a belső falakat vakolni.

Takarítás után nevezettek megtekintették a Rókakürtöt, amit rendszerben találtak, majd átmentek a Miklóskürtökhöz. Sajnos itt újból kb. 1 m magas törmelékot szórtek ode be ismeretlenek. Valamit kellene ez ellen tenni.

XXX

MOZÇÖTÁBÖRZÁNK
JÓSVAFÖN

1959. szeptember hó 6.

Jelen: Csók, Puskás, Kiss A., Oláh, Magács.

Létszám: 5 fő.

Oláh Miklós közvetítésével Viszt Ferenc tudunkra adta, hogy a csoportból kilép.

Kihasználva azt, hogy az előzőek folyamán a Kőtárból kiherdtünk egy bizonyos mennyiségű törmelékot, annak a helyére ujból lehetett pakolni.

Mai kis létszámunkkal a végpontnál tudunk csak dolgozni, viszont eredményesen. A lefelé eresztett kutatóaknában keresztben helyezkedett el egy kb. 1,00 x 1,50 x 0,40 m-es kő, ami teljesen akadályozta a továbbhaladást. Ezt először sikerült lapjára fektetni, majd sok nehézségek árán darabokra törni és így a Kőtárba felszállítani. Kiss Attila most ujból megmutatta, hogy kiérdemelten viseli a "Kovács" elnevezést.

Továbbra is húzat ármalik a munkahelyen. Ujából felvetődik a kérdés: vajjon mikor jutunk be? Az alapfeltétel az, hogy a Kőtárat kiürítsük. Ezt viszont csak nagy létszámmal tudjuk megvalósítani.

1959. szeptember hó 13.

Jelen: Barabás, Bakity, Csók, Fodor, Görgényi, Margitics, Splényné.

Létszám: 7 fő.

Sajnos Puskás Erzsébet, az aktív kutatómunkából nem tudja teljesen kivenni a részét, mert az orvosok megállapították, hogy a tüdője legyengült. Ennek ellenére ma is kinézett.

Kiss Attila ellen a kutatócsoport vezetője hivatalból fegyelmi vizsgálatot indított az 1959. augusztus hó 23.-án a Béke barlangban történt rosszulléte körüli események kivizsgálása ügyében. A fegyelmi bizottság elnöke Splény Gáborné, tekintettel arra, hogy az Attila ma nem jött ki, jövő vasárnapra halasztotta a tárgyalást. A bizottság tagjai: Fodor József és Barabás Zoltán lesz.

A mai munka a múlt vasárnapi folytatása volt. Kb. 80 cm-t haladtunk tovább lefelé, a törmeléket a Kőtárba helyezve, ahol már újból helyszűkével kezdünk küzdeni. Tehát az alábbiakhoz jutottunk:

- 1./ A legközelebbi alkalommal sajnos nem tudjuk folytatni a lefelé való haladást.
- 2./ Ki kell tisztítani a szana-széjjel heverő törmelésektől a kutatóág teljes hosszát, a Kőtártól a Múteremig.
- 3./ Esetleg további pályát, vagy csigát kell elhelyezni a Talánkürtő és attól lejjebb eső szakaszoknál.
- 4./ Segítséget kell kérnünk a többi kutatócsoportoktól 12 fő erejéig, több vasárnapra egymás után, hogy a Kőtárból a törmeléket a felszínig kiszállíthassuk. Ha a Kőtár kiürül, akkor a téli munkánk biztosítva lesz úgy, hogy talán nem kell majd a felszínen dolgoznunk azokban a metsző hidegekben. Lent mégis csak + 3-4 C° lesz.

1959. szeptember hó 27.

Jelen: Csók, Splényné, Magács.

Létszám: 3 fő.

A mai feladat az lett volna, hogy a jövő vasárnapra megtisztítsuk az összes lámpáinkat, megfenekeljük a vödröket és a törmelékszállítás megkönnyítésére 1-2 csőpályát, vagy csigát felállítsunk, mert a Kinizsi Liga barlangkutatói 12 fős létszámmal segítséget ígértek.

E tervből csak az első kettőt tudtuk megvalósítani, mert Magács Károly kutatótársunk "egyéni felfogása" miatt kilépett a csoportunkból.

Ugyanis kijelentette, hogy ő barlangkutató és nem kubikos, ő kutatni akar, nem pedig törmelékot hordani a felszínre. Higgadt embert erről az ellentmondó kijelentéséről meggyőzni nem kell, ezért a vele való foglalkozás felesleges.

Viszont meg kell jegyezni, hogy ezek szerint Magács urnak lakájra van szükséges, aki a törmelékot helyette kivigye, ha tovább akar kutatni. Lakájra van szüksége, aki a lámpáját megpucolja, ha világitani akar, mert ez sem kutató munka. Lakájra van szüksége, aki a szerszámait karbantartsa, hiszen ez sem kutató munka, sem pedig a barlangos ruha, vagy saját agyagos kezének a mosása, mert ez sem kutató munka. Talán lakájra van szüksége még arra is, hogy őt a kürtőbe levigye?

Sajnos a csoportunk ez ideig felesleges heverő lakájjal nem rendelkezik és így érdemes kutatótársunkat /ez Magács/ - míg ő ezt maszek uton be nem szerzi - kénytelenek vagyunk nélkülözni. De szerintünk a legjobb megoldás az lenne, ha felfogását megváltoztatja és a barlangkutató összes munkáját /legyen az kutatás, törmelék kihordás, avagy ledülő kémény felállítása/ vállalja, mert nagy lelkesedéséhez és a barlang szeretetéhez ez lenne a legméltóbb.

1959. október hó 4.

Jelen: Csók, Fodor, Ifj. Fodor József, Fodor Vince, Görgényi, Barabás, Splényné és Petkes Péter.

A Kinizsi Ligától: Palánkai János, Hajdu Miklós, Szabó Lajos, Mikk Gyula, Karácsonyi Sándor és Tóth László.

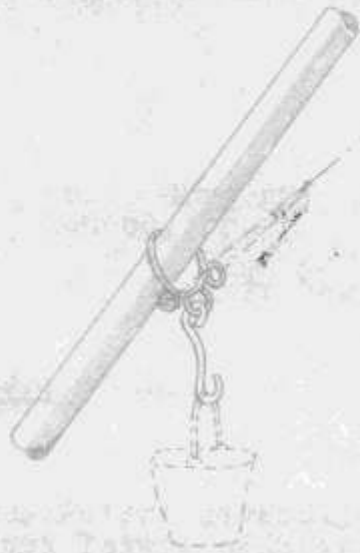
Létszám: 15 fő.

Petkes Péter jelentkezett a csoporthoz felvételre, Magács Károly ajánlatára. Előre megbeszéltük, hogy ezen a vásárnapon 8-kor megkezdjük a munkát. Ha virrad, ha nem, 1/2 10-re össze is gyűltünk.

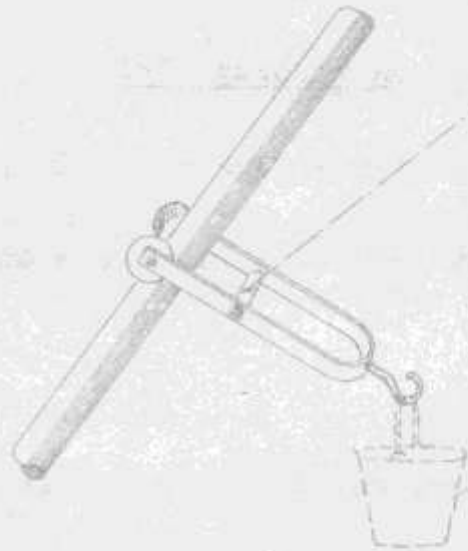
Ekkor Csók és Fodor József átmentek a Szemlőhegyi barlanghoz, a Kinizsi Liga kutatóiért, akik segédkezet nyújtanak a Kőtár törmelék kihordásában. Hála istennek a megbeszélt tagok fele el is jött /vannak még csodák/ és 12-ig el is végeztük az egyéni munkákat /tolláskodás, bolhászokodás/ és így már 12-ker dolgozhattunk is. A Szemlőhegyiek hatan jöttek át és így 15-en álltunk munkába. Az viszont megnyugtató tény, hogy 1 órakor az ebédszünet kezdetét vette. [redacted] lehorgonyozta magát a Reménység kapujánál. Az pedig a legnagyobb szemtelenség, hogy vasárnap /azaz pihenőnap/ ellenére felkeltették, hogy dolgozzon! Ajánlom a futómacskák zajtalanítását, mert a zaj miatt [redacted] kutató nyugtalanul aludt. A zajtalanítással elkerülhetjük a nyugós dolgozókat. Görgényi tonaórárt tartott, amennyiben a teli vödört a feje felett emelgette át. Az egész barlangban csak a vödörök csak úgy záporoztak. A csigát eleresztették, miáltal a vödörök teljes erővel csapódtak a kövekbe, ami viszont egy rossz vödörjavítási módszer. A munka 17 óráig tartott, közepes ütemben.

A Kőtárban elhelyezett törmelék szintje kb. 1 méterrel süllyedt, ami azt jelenti, hogy cca a negyed részét sikerült ezuttal első ízben egyenesen a felszínre szállítani. A 2-es pálya futómacskája nagyon surlódott a csőhöz, ami igen megnehezítette a szakaszon való munkát. Ezen Csók a mellékelt rajz szerinti ujitással segített.

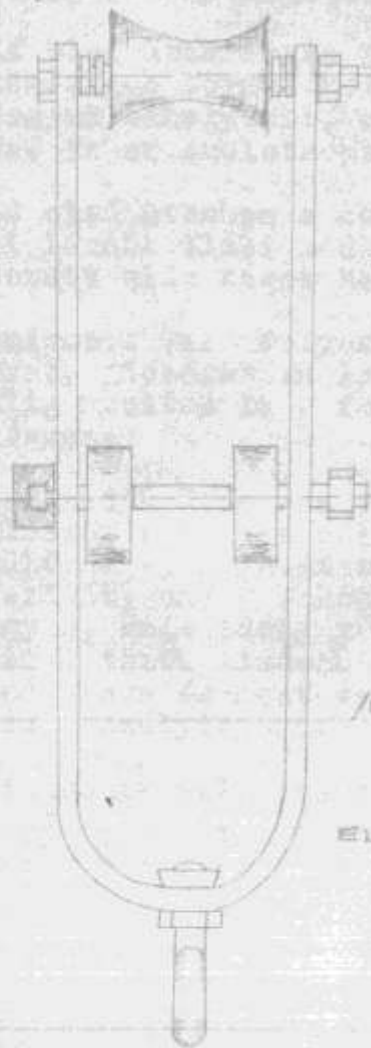
A Reménység kapujában levő kutató a Kőtárból a vödört idáig kötélen, kézzel húzta fel. Ezen okvetlenül segíteni kell valamilyen csiga beiktatásával, mert a munka itt a legfárasztóbb.

A VÖDÖRFELVONÓ BE-
RENDEZÉS MARRKÁS MEGOLDÁSSAL
/NEM VÁLT BE/

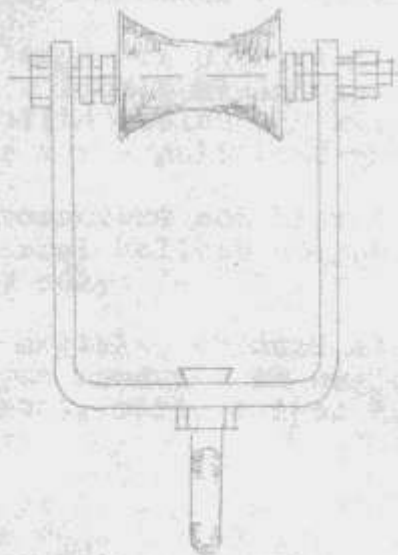

A VÖDÖRFELVONÓ BERENDEZÉS
AUTÓMÁTUS MEGOLDÁSSAL
/BEVÁLT/

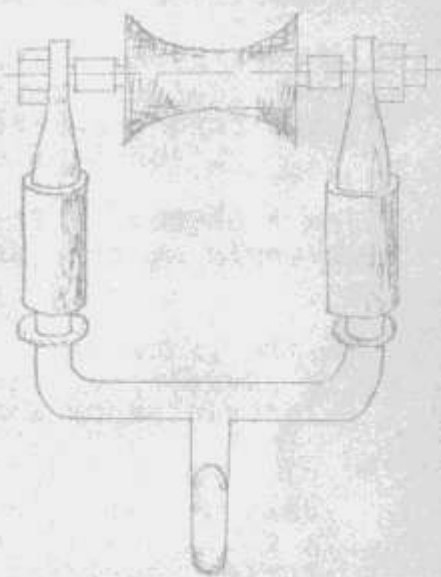

/LAPOSACÉL KERET/

ELSŐ ALÁZAT

MÁSODIK ALÁZAT

OLDALGÖRGŐS AUTÓMÁTUS
/VÁCSÓ KERET/

.1959. október hó 11.

Jelen: Csók, Görgényi, Splényné, Oláh, Petkes, Margitics,
Dömsödy.

Láng Gépgyár barlangkutató csoporttól: Kányási József
és két kutató.

Létszám: 10 fő.

Dömsödy Pétert üdvözljük körünkben, mint újabb kutatótársat.
Görgényi István ajánlotta.

Célkitűzésünk továbbra is a Kőtár kiürítése. Egy ideig vacillál-
tunk a teendőket illetően, mert a Láng Gépgyár kutatói késtek
és létszámunk nem volt elegendő az elkezdett munka folytatására.
De a segítséget azért hamarosan megérkezett.

A törmelékiszállítást két ütemben végeztük el. Az első ütemhez
8 kutatóra volt szükség: vödörözés a Kőtártól a Talánkürtő lera-
kóhelyre / röviden Talánfolyosó /, majd onnan a második ütemben
10 fővel ugyanennek a törmeléknek a felszínre való szállítása.

Az első ütem alatt Splényné és Oláh Miki felszínrendezést vé-
geztek: a törmelékét az ideáig kialakult platóra emeltszerűen
fogjuk elhelyezni, a plató szélén egy kb. méteres padkát hagy-
va. Ez az emeletképzés már a múlt vasárnap elkezdődött.

Az első ütemben a csőrendszert nem használhattuk, csupán a ré-
gi láncbaállási módszerrel kellett dolgoznunk, hiszen nincs min-
denütt elég tágas hely pálya felállításához.

Amikor a Talánfolyosó megtelt, ebédszünetet tartottunk, cca 1/2
órát. Dicséretére legyen mondva a ma megjelent kutatóknak, hogy
alig nyelték le a falatot, máris talpon álltak munkafelvételre
készen.

A második ütem nem folyt le olyan zavartalanul, mint az első.
Először is a 3-as pálya vége leszakadt. Szerencsére a hibát siko-
rúlt hamar kijavítani. Másodszor pedig a Talánfolyosó omlani
kezdett, ahogy fokozatosan ürült, mert befelé nézve a jobb oldala
agyag, amit idáig még nem bontottunk le egészen. Így a szálkő
nem látszik mindenütt, az 5-ös pálya vége pedig az agyagba volt
beágyazva és most ez is leszakadt. Baj nem történhetett, az om-
lás veszélytelennek bizonyult, a kárt hamar helyrehoztuk.

Mindennek ellenére e fázis sem tartott tovább 3 óránál, ugy,
mint az első. A munka irama jó volt és most újból jó volt a han-
gulat is, talán úgy, mint régebben.

1959. október hó 18.

Jelen: Barabás, Csók, Petkes Péter.

Létszám: 3 fő.

Vendég: Viszt, Magács.

"Pihenés" a két törmelékszállító vasárnap után. Az öltözőt közös erővel kitakarítottuk. Újból sok piszok gyűlt össze.

Barabás és Petkes a lámpákat hozták rendbe, hogy a jövő vasárnapra ezzel se legyen gondunk, mert a Láng Gépgyár Vasas SE barlankutatói egy négy fős létszámú segítséget ígértek. Ez volt Péter első sorozat-lámpapuculása.

Csók a nap folyamán 5 db vödört fenekelt meg, illetve hozott rendbe. Így ezeket felsorakoztatva egész vödör-milliomosok lettünk.

Barabás és Petkes, a lámpák megtisztítása után, a Rókakürtő-i kutatóágba mentek, hogy a Reménység Kapujánál egy csigát állítsanak fel. Ez sem ment olyan egyszerűen, mint ahogy azt egy közönséges halandó elképzei. Ugyanis a rendelkezésünkre álló csigák itt nem váltak be, ujat kell beszerezni.

Ezután a Próbafolyosó törmelékének egy bizonyos hányadát átűritették a Kőtárba, hogy a jövő vasárnap az is kiszállításra kerüljön.

Petkes Péter egy svájci sapkát ajándékozott a csoportnak. Elvitt egy törött lapátot, hogy nyelet csináljon rá.

Viszt Ferenc és Magács Károly jöttek látogatóba. Feri volt olyan kedves, hogy kilépése ellenére felajánlott 10 db vödörfül elkészítését a jövő vasárnapra.

Karcsi viszont puhatolózott, valószínűleg az iránt, hogy mit szólunk egy esetleges visszatéréséhez. Meg kell jegyezni, hogy ez egy örvendetes elhatározása volna.

Jelen: Csók, Fodor, Görgény, Spléyné, Dömsödi Péter, Petkes Péter,
Hamerli György.
Láng Gépgyár barlangkutató csoportjától: Zalavári István,
Kányási József, Prekop József, Farkas Tibor.

Létszám: 11 fő.

A kövek virtuózai címet lehetne adományozni a 4 Láng Gépgyár-i kutatónak, akik ma segítséget jöttek nekünk nyújtani abban, hogy a Kőtárat kiürítsük. Zalavári tömte a vödörket és már az első percekben éreztük a megélenkült vödörforgalomról, hogy itt munka fog folyni, még hozzá a javából.

Igy is lett!

A Kőtár kezdett ürülni, viszont a Talánfolyosó kezdett szűkülni. Amilyen mértékben fogyott az első, majdnem olyan mértékben növekedett a mások. Csak majdnem, mert hát ... utközben azért itt-ott kihullt valami a vödörből.

Ellenben a nagyon is jó iram egyszer csak megállt. Vajon mi lehet? Kíváncsiskodtak a Talánkürtőbeliek, akik nem láthattak a Kőtárba.
- Kő jön! Hangzott letről.

S az Esztergomban készített facsigáé lett a szó, meg hát ... egy kicsit a Láng Gépgyáriaké is, akik, megbocsáthatóan a kövek nagysága miatt, el-el szólták magukat a köveket nem éppen kedvesen aposztrofálva. De hát szegény kövek - tehetnek-e ők azért, mert gravitáció is van a világon?

Szóval a facsiga nyöszörgött. Megjegyzendő, bárki nyöszörgött volna a helyében, mert hát elvégre 40-től 90-100 kg-ig már nem gyermek az a kő, ami ennyit nyom. S ezek bőven nyomtak ennyit, meg lehet kérdezni bárkit a jelenlevők közül. És nem egy volt belőlük.

Dehát a mai nap lelkesedését nem lehet még ekkora sullyal sem lelohasztani. A feladattal még akkor is megbirkóztunk, amikor a facsigát tartó kötél éppen abban a pillanatban szakadt el, mintha borotvával vágták volna el, amikor a rajta levő követ sikerült átlenyújtani a Reménység kapujába. S ez a kő volt a legnagyobb. Oh, ti acélszakok, milyen védelmet tudtatok volna nyújtani egy-egy kutató fejének, ha a jelenlevők lélekjelenete nem forgatja az eseményeket meg a követ abba a mederbe, amely stabilitást jelentett neki. Milyen jó, hogy ilyenkor mindenki optimista. Vagy talán van-e olyan kutató, aki nem az?

Lám, Attila, Miki, Feri és Te; "Kis Kopasz", miért nem voltatok lent a mai nap, ahelyett, hogy bejelentitek az ideiglenes távollmaradást, szórakozás ügye alatt. Vajjon meg tudjátok-e majd fogni az általunk nektek nyújtott "tartalék-perlonkötélet" a lejtő szélén, ami visszahoz benneteket köreinkbe? Mert nem lehet eltörölni azt a sok verejtéket, fáradtságot és vért, amit a barlang feltárásába már ideig áldoztatok. Ez a Ti barlangotok is és a Tiétek is fog maradni, meglátjátok.

A Kőtár már üres, abban az értelemben, hogy olyan állapotban van újból, ahogyan azt felfedeztük. Újabb győzelem!

A LÁNCÉPCYÁRIÁKKAL

1959. október hó 27. /kedd/

Jelen: Csók Rémó, Puska István és Varga György.

Létszám: 3 fő.

Azt a feladatot végeztük el, hogy megállapítottuk a Múteremtől a Talánkürtőig húzódó szakasz vízszintes és magassági helyzetét teodolittal.

Megmértük a felszint és a Múterem közötti magasságkülönbséget és a Rókakürtő dőlésszögét.

A mérés igen kinosan és lassan haladt, mert olyan szűknek bizonyult a hely a teodolit számára, amilyenre nem gondoltunk. Ugyanis a felállított csőpálvák ilyen szempontból akadályt jelentettek. Az eredmény feldolgozás alatt áll és az év végén elkészülő kutatás rajzát a mai nap mérése alapján dolgozzuk fel, 1:50-es méretben.

xxx

1959. november hó 1.

Jelen: Csók, Dömsödy, Fodor József, Fodor Vince és Spléyné.

Létszám: 5 fő.

Mivel a Múgyetem barlangkutatói ma nem jöttek ki hozzánk, bár megígérték, úgy egy félig-meddig pihenőnapot tartottunk, amit viszont elég jól tudunk értékesíteni: megtekintettük a Miklós- és az Orgonakürtőt.

xxx

1959. november hó 8.

Jelen: Barabás, Csók, Görgényi, Petkes és Splényné.

Létszám: 5 fő.

Semilyen világrengető dolog nem született nálunk a mai nap folyamán, csak 5 kutató némán szemlélődött a Kőtárban. A barlangi huzat lágyan simogatta az arcukat, mely torznak látszott a karbidlámpa táncoló lángja által rávetődő groteszk árnyékoktól. Csúpán a szemük beszélt. S lassan ráébredtek arra, hogy ők már barlangban vannak. Ez a kutatóág már kimeríti a barlang kritériumát azzal, hogy a Kőtár megnyitotta kapuit egy másfél éves, küzdelmes, fáradságos, izzadtsággal és vérrel öntözött, de sikeres kutatás után. Barlangban vannak, immár 1959. június hó 10.-től, még hozzá egy olyan barlangban, amelyiknek most rögzítik először írásban a nevét: Látóhegyi "Építő" Barlang.

A Kőtár hírnöke annak a földalatti világnak, ami elénk fog tárnulni, házi jóslatok szerint 1/2, vagy 1 év múlva.

Hírnök a Kőtár, annak a hírnöke, hogy immár a Látóhegyi "Építő" Barlang teljes feltárása fogja megindítani a hévvezes barlangok diadalmas és sorozatos feltárását, mint ahogyan ez megtörtént karsztvizes vonalon a Béke-barlang feltárásával.

A hévvezeredetű Látóhegyi "Építő" Barlang feltárása előre meghatározott helyen céltudatosan történt, jóformán a semmiből kiindulva. A céltudatos feltárás a hévvezes barlangok feltárásánál világviszonylatban páratlan esemény. Ez az esemény a Magyar Népköztársaság területén történt, senki által sehol meg nem előzve. Ezt az eseményt a VÁROSTERV barlangkutató csoport tagjai vívták ki a Látóhegyen a magyar nép, és ezen keresztül mindenki számára.

A Kőtár a barlang további feltárásának a kulcsa. Ezért folytatta az az öt kutató itt tovább a munkát. A nagy talánynak itt van a megoldása, csak meg kell keresni.

Prózaibb munkák is elkészültek azért a nap folyamán, még hozzá a mérés befejezése és az öltöző ajtajának részbeni szigetelése. Hiába, jön a tél. A kutatók pedig jobban szeretik a meleget.

1959. november hó 15.

Menet: Barabás, Csók, Dömsödy, ifj. Fodor József, Fodor Vince, Görgényi, Margitics, Petkos és Splényné.

Létszám: 9 fő.

csak még egy fő kellett volna a létszámunkhoz, hogy a mai feladunkat kényelmesen elvégezhessük. Így Margitics Jánosra hárult a legnehezebb munka, mert nemcsak az 1-es pályánál akasztotta le a vödröket a Rókakürtő szájánál, hanem azt még ki is üritette jó méterrel odébb, a kürtő előtti szintkülönbséggel állandóan megbirkózva. De hát nem azért keménykötésű, hogy ilyesmi előtt meghátráljon.

Petkos Péter az 1-est huzta. Görgényi és Dömsödy felváltva a 2-est húzták, meg a Kövek Pihenőjénél nem pihentek. Hiába, a pihenés itt csak a kövek privigéliuma.

Vince, Csók meg a "kis Jóska" a 3-ast, 4-est, illetve az 5-ös pályát húzták, Splényné az 5-ösre akasztott, Barabás a vödröket emelte, a 3-as pálya pedig néha-néha leszakadt.

Szóval mindenki csinált valamit, méghozzá oly iramban /mert na Barabás, meg a 3-as pálya diktálta az ütemet/, hogy a Talánfolyó törmeléktartamát sikerült aránylag rövid idő alatt a felszínig kiszállítani.

Ekkor négy kutató eltávozott.

Gyors után kettő a felszíni törmelékhalmazt, a "Bástyát" építette, három pedig a Kőtárban tevékenykedve kiszédett fejenként 1-1 nagyobb követ, amit szorgalmasan ott is hagyott. A Kőtárban még három ember sem ember, hogy onnan valamit is kiszállítson.

Utána, mintha na mindenkinek mozijegye lett volna, gyors iramban hazasietett /már amennyire a szokásos izomláz ezt megengedi/, az eltözőben szana-széjjel hagyva sapkát, szerszámot és cipőt, meg még kitudja mi mindent.

A munka folyamán meg kell említeni Csók és a "kis Jóska" Tóbiásduóját, ami a kutatót kedélyessé tette /egyesek szerint egyáltalán nem/.

1959. november hó 22.

Jelen: Csók, Petkes.

Létszám: 2 fő.

Mintha összebeszéltek volna a többiek: mind tüntetett távolmaradásával.

Lehet, hogy igazuk van, amennyiben talán érlelni kell a Kőtárat, hogy a gyümölcse, már mint a feltárandó barlang édesebb legyen számunkra a felfedezés pillanatában.

Ez viszont felfogás dolga. Van aki úgy véli, hogy az állandó összefogással ez a gyümölcs hamarabb leesik. Majd meglátjuk.

Csók kihozott 10 kg aprószemű karbidot, amit a héten Splényné vásárolt.

Ezután megtisztította és megolajozta a lámpákat, kiséperte az öltözőt meg az előterét, majd Petkes Péterrel együtt betért a Pálvölgyi th-ba.

Itt megbeszélték a teendőket, rendezték az elmaradt naplóírást, összetalálkoztak Ivándy Gyulával, aki 18 fős Spartacus csoportot vezetett le a Mátyáshegyi barlangba, majd szerényen eltávoztak abban a reményben, hogy legközelebb már elég érettnek találják a többiek is a Kőtárat.

1959. november hó 29.

Jelen: Csók, Görgényi, Hamerli, Petkes és Splényné.

Létszám: 5 fő.

Legelső teendők az volt, hogy a Kalcitfolyosó mentén ismét összegyűlt nagy köveket átgörgettük a 3-as szakaszba, ahol azt Görgényi István a jobboldali oldalfal mentén helyezte el.

Ennek elvégzése után leszálltunk a Kőtárba. Ujból neki-láttunk a kutatásnak. Emlékezetes, hogy amikor itt a kutatást abba hagytuk, egy nagy kőlap zárta a továbbhaladást. Így előre, illetve lefelé igyekeztünk megkerülni ezt a követ. A hátunk mögött függőlegesen meredő agyagfalat rézsűsre faragtuk az esetleges omlásveszély elkerülése végett.

Most azt a követ a Kőtár felőli oldalon igyekeztünk megkerülni, de ennek érdekében a rézsűt meg kellett szüntetnünk olyképpen, hogy annak tetejétől lefelé függőlegesen lefejtettük az agyagot és a kitermelt agyagrengeteget pedig a Kőtár hátrább levő részében halmoztuk fel. A kitermelt agyagot és köveket lassan már nem tudjuk itt elhelyezni és megint annak a régi nehézségnek nézünk elébe, hogy nincs hová tárolnunk. - Na, de majd meglátjuk, lesz-e erre szükség.

A kutatási munkánk igen érdekes volt, főképpen akkor, amikor Hamerli György a baloldalon leválni szándékozó sziklaréteget omlasztotta mennydörgés szerű robajjal, hogy megelőzzön egy esetleges szerencsétlenséget. Ez a kis zajos élmény mindnyájunkat felfrissített és az omlasztás törmelékeit kipakolva a kutatási helyről, újra az agyagréteg kitermelését folytattuk. Amikor azután lefelébontás és az agyagréteg bő kitermelése közben nedves agyagra bukkant rohamásója: mindnyájan úgy felvillanyozódtunk az örömtől, hogy egymást váltva dolgoztunk a reménykeltő feltárási helyen.

Ismét vissza kell gondolnunk a Kőtár felfedezése előtti viszonyokra: szérazagyag, nedves agyag, összeszűkülés, üreg.

Vajjon ez az egyetlen precedens a hévvizes barlangok kutatásának egyik törvényszerűsége?

Erre ad majd választ a további kutatás.

1959. december hó 6.

Jelen: Barabás, Csók, Dömsödy, Görgényi és Potkes;

Létszám: 5 fő.

Renéynység Kopuja II? Ezt a címet lehetne adni a mai nap eredményének.

Hogy is volt? A Kötárban folytattuk a múlt vasárnapi munkánkat. Bontottunk lefelé, hol itt, hol arrébb, de megfelelő helyet nem találtunk, ahol kapánk számára elegendő hely lett volna az anyag kiemelésére.

Kő kővel viltove állt sorfalat, hogy a lejjebbjutásunkat akadályozza. Pedig nedves agyagba voltok, azaz vannak még most is ágyazva.

A törnelék elhelyezésére pedig újból a Margitics-módszerhez folyamodtunk, de ez is véges.

Anikor már sehogy sem tudtunk tovább boldogulni, a Kis Déli folyosón akadót meg újból a szemünk. Nincs más kiút, itt kell folytatni.

A munka aránylag könnyen ment. Alul sok törnelék, elől persze kő, de nem vizsgáltuk meg pontosan, hogy milyen. Nem túl kemény. Ezen keresztül törtük magunkat.

Azután átadtuk a helyet a szerencsés kezű Barabás Zoltánnak, hát ha nála jobban enged majd a hegy ellenállóképesége.

S valóban ezt tette: egyszer csak előttünk tátongott egy kisebb repedés a nagyobbak fajtájából, arasznyi szélességével, 2 arasznyi magasságával; és kitudja, hogy milyen mélységgel; mert még nem lehetett az elszüküléstől jól odaférközni. Huzat nem éremlott belőle, de elég messzire el lehet látni az elhalványuló megvilágítás mellett is. Közben lassan, de észrevehetően /sajnos/ teljesen megtelt a Kötár.

Szóval: Kötárürítés következik, mindig a legizgalmasabb pillanatokban.

1959. december hó 20.

Jelen: Barabás, Csók, Dömsödy, Görgényi, Hemerli, Hanczik András, Magács és Splényné.

Kinizsi Liga: Burger Ottó /Gendi/, Palánkai János, Reményi László /Kicsi/, Szabó Lajos és Tóth László.

Vörös Meteor: Nyári Tamás, Rónai Miklós és Szentés György.

Önálló: Tóth József /Slimm/.

Létszám: 17 fő.

Vendég: Petkes Péter /beteg/.

Előző vasárnap a MKBT közgyűlésén voltunk.

Mától kezdve Hanczik András-t üdvözölhetjük sorainkban. Önként jött. A Szemlőhegyi Aragonitberlang egyik kut tője volt és ugyanott a Föld Szive szakasz egyik felfedezője.

Tekintettel arra, hogy a 17 fős létszám nem jött össze egyszerre, hanem három hullámban, így a felvonulás csak 1/2 12-kor fejeződhetett be. Elegen voltunk ahhoz, hogy a Kőtárból az összegyűlt törmelékot kiszállíthassuk a Bástyához, azaz a felszínig. Meg volt rá a lehetőség, hogy a Kőtárat teljesen kiürítsük egyetlen alkalommal és még sem sikerült, csak csonyos töredékben.

Valóban szomorú látvány volt az a kis kupac, ami a Bástyánál felhalmozódott. Pedig még Szentés Gyurka is dolgozott, jobban mondva dolgozott volna többet is, ha a vödrök jöttek volna alulról.

Mi történt hát? Miért nem kaptak vödröt a kutatók a Kőtártól a felszínig? Ez titok marad. Tény az, hogy Dömsödy és Görgényi pakolt. Magács a Gótikus Kaput veszélytelenítette a kényszerszűnetekben; Hemerlit pedig ugyanott edogetas közben egy jókora kő odaszoritotta a falhoz; de nem szólt semmit /helytelenül/, pedig hányingere is lett, mint később megtudtuk; Burger Ottónak pedig annyira elszibbadt a combja, hogy csak masszozással indult meg újból a normális vérkeringése.

Igy végződött az 1959. évi kutatás utolsó napja a Látóhegyi "Építő" Barlangban. Ennek ellenére bizakodóan nézünk az új esztendő elé ennél is inkább, mert a Kis Déli folyosóból megindult a huzat.

Jószerecsét!

HÖMÉRSEKLETMÉRÉS .

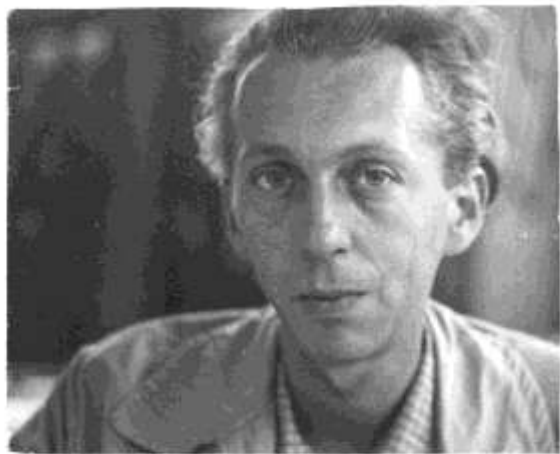
°C

/ RÓKAKÜRTÖI KUTATÓÁCSBAN /

1959 ÉV .

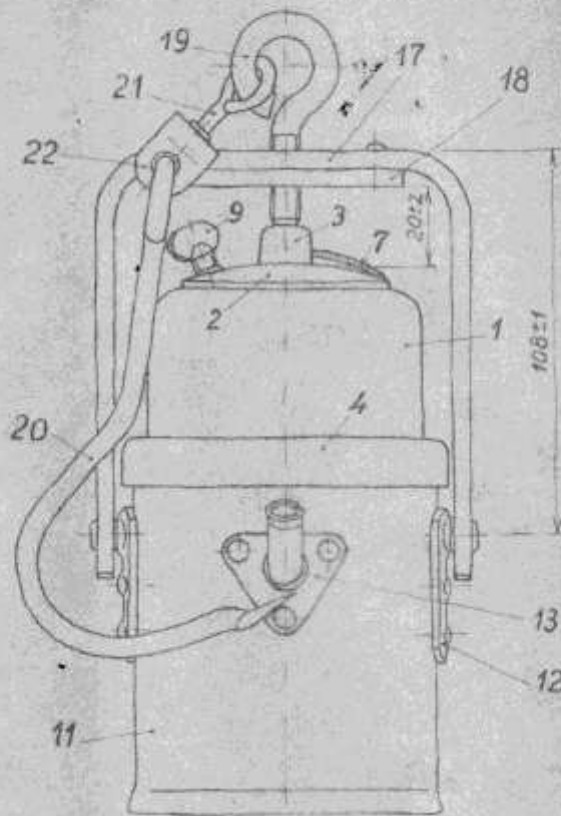
IDŐPONT .	HELY		MÉGNEVEZÉSE .		
	FELSZIN —	MŰTEREM —	FEKETEKŰRI —	KALCIT F. —	KÖTAR —
MÁRCIUS 15	+3	+3	+3	+4	—
— " — 22	+6	+3	+2,5	+3	—
ÁPRILIS 5	+13,5	+5	+5	+5	—
— " — 12	+12	+5	+5	+4	—
MÁJUS 10	+18	—	—	+4	—
— " — 17	+18,5	—	—	+4,5	—
JUNIUS 7	+18,3	—	—	+6,5	—
— " — 28	+28	—	—	—	+7
DECEMBER 20	+1	—	—	—	+2

A MÉRÉST VÉGEZTE: BARABÁS ZOLTÁN .

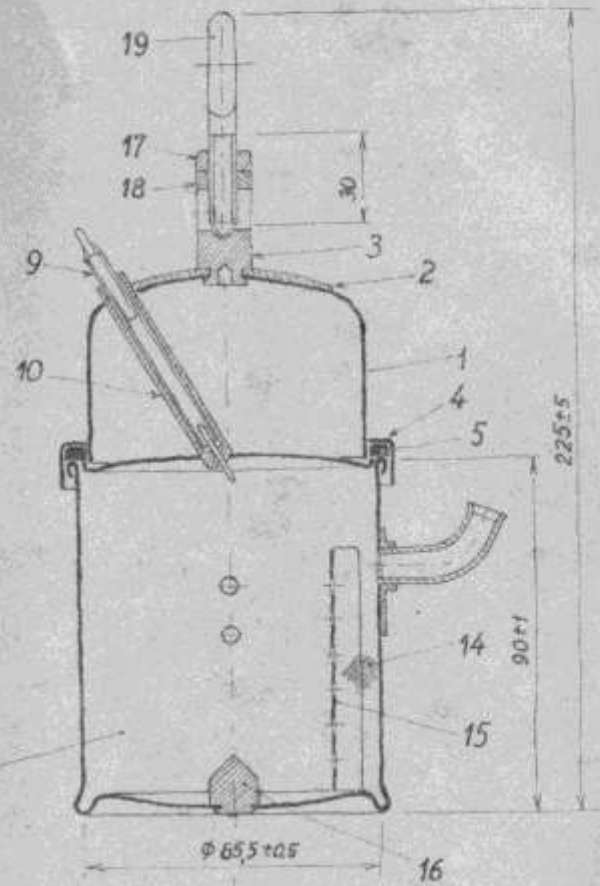

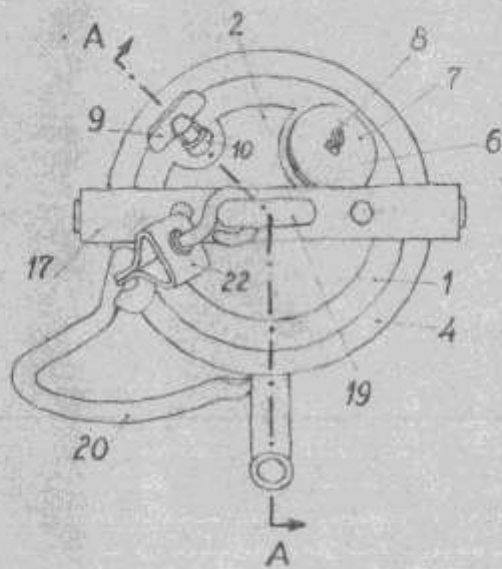
A KARBIDLÁMPA

ELÖLNÉZET

"A" - METSZET

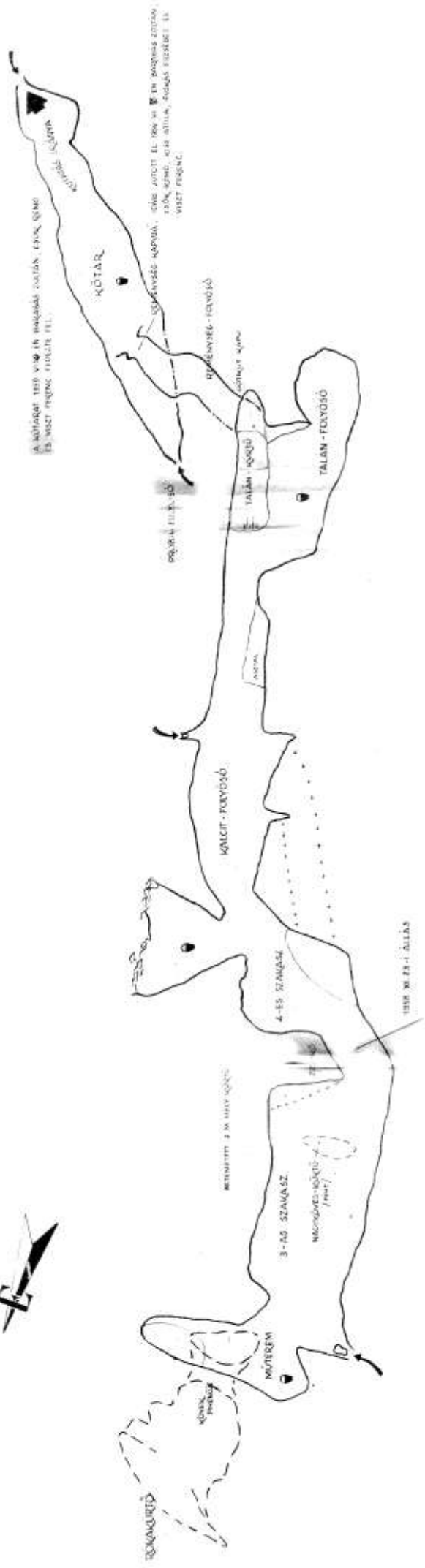
FELÜLNÉZET

1 VIZTARTÁLY-FELSORÉSZ	12 KÉNYELTARTÓ
2 MÉRÉVITŐLEMEZ	13 ÉGŐTARTÓ
3 IDOMSZEDECS	14 GÁZSZŰRŐ
4 VIZTARTÁLY-ALSÓRÉSZ	15 SZŰRŐLEMEZ
5 GUMITÖMÍTÉS	16 TARTÓSZEGECS
6 VIZBEONTÓCSOKK	17 KÉNYEL
7 VIZBEONTÓSAPKA	18 -- ALÁTÉT
8 BIZTOSÍTÓ-LÁNC	19 SZEMESCSAVAR
9 CSEPEGTETŐ-CSAVAR	20 AKASZTÓHOROG
10 -- HÜVELY	21 FÖRGŐKARIKA
11 KARBIDTARTÁLY	22 FÖRGŐSZEM

LÁTÓHEGYI „ÉPÍTŐK” BARLANG

RÓKAKÜRTŐI KUTATÓÁG /1959/

ALAPRAJZ

A KÖTÁRAT TÍZ VÍZ IN BARANGÁS TALÁN, EZK SZÁM
IS VÍZET FÉNYEK FOLYATÁI TEL.

ÉS VÍZET FÉNYEK FOLYATÁI TEL.

- NYRAT
- TÖRLEK, LERAKÓHELY
- MEGSZÜNTETETT, BEFOLYOTT JÁRAT
- - - - - ELSŐ JÁRAT
- ... ALÁB

M = 1:50

A. MÉRÉS VEZETÉK: CSÁK RÉMÓ, DUSKA, ISTVÁN, VARGA GYÖRGY, VALAMINT
GÖRGÉNYI ISTVÁN, FEJKÉS PÉTER, ES SILENY GÁBORRÉ A
MÉRÉSŐKÉNY BARÁNKAKÜRTŐ CSONDOK KUTATÓI.

A VÁROSTERV BARLANGKUTATÓ CSOPORTJÁNAK

1959-ÉVI

JELENLETI ÖSSZESÍTŐJE

NÉV:	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JUNIUS	JULIUS	AUGUSZTUS	SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	ÖSSZESEN	MEGJEGYZÉS
BAKITY EDE	3	2	2	2	2	1	2	9	1	-	-	-	24	
BARABÁS ZOLTÁN	-	1	4	2	2	5	4	9	2	2	2	3	36	XII.13. KÖZGYÜ- LES
CSÖK RÉMO	4	5	6	4	5	5	5	10	4	5	5	3	61	- " -
DÖMSÖDY PÉTER	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6	
FODOR JÓZSEF	-	-	-	-	-	5	1	8	2	4	4	1	25	XII.13. KÖZGYÜ- LES
GÖRGÉNYI ISTVÁN	-	1	2	4	3	-	2	9	2	3	3	3	32	- " -
HAMERLI GYÖRGY	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	2	6	- " -
HANCZIK ANDRÁS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	
KISS ATTILA	3	4	6	5	4	4	2	9	2	-	-	-	39	
MAGÁCS KÁROLY	4	1	2	5	4	3	3	9	3	-	-	2	36	XII.13. KÖZGYÜ- LES
MARGITICS JÁNOS	-	-	-	-	-	1	5	-	1	1	1	1	10	- " -
OLÁH MIKLÓS	3	-	3	4	3	3	2	1	2	1	-	-	22	
PETKES PÉTER	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	1	9	
PUSKÁS ERZSÉBET	4	5	5	5	4	2	4	10	2	-	-	-	41	
SPLÉNY GÁBORNÉ							4	8	3	3	4	2	24	XII.13. KÖZGYÜ- LES
VISZT FERENC	3	2	3	2	3	2	3	8	-	-	-	-	26	
EGYEB	-	3	6	4	1	1	5	-	-	15	-	9	44	
ÖSSZESEN:	24	24	40	37	31	33	42	90	24	41	26	30	442	

AZ 1959. ÉVI LETSZÁM HAVONKÉNTI MEGOSZLÁSA

